

Butlletí del Consell General

Núm. 36/2013

Casa de la Vall, 16 de juliol del 2013

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació **Projecte de llei de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 5*

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.1 Preguntes

Publicació de les preguntes amb resposta escrita del Govern presentades pel M. I. Sr. David Rios Rius, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 10 de juliol del 2013, relatives a **l'anunci que la pàgina web de la CASS ha permès l'accés lliure a dades confidencials**, (Reg. Núm. 540). *pàg. 38*

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en la seva reunió del dia 16 de juliol del 2013, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 11 de juliol del 2013, sota el títol **Projecte de llei per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb els articles 18.1.d) i 82, admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal, sota el procediment d'urgència.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de set dies i mig per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 11 de setembre del 2013, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 16 de juliol del 2013

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Projecte de llei per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables

Exposició de motius

En un clar context d'estancament del creixement econòmic nacional, agreujat per la crisi de caràcter internacional i les repercussions que té sobre la ciutadania, la Llei 93/2010, del 18 de novembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'Administració reforça les accions inicialment previstes a la Llei 31/2008, del 18 de desembre, de mesures de reactivació econòmica i n'adopta de noves més adaptades a la realitat econòmica i social canviant. Entre aquestes iniciatives, destaquen la implementació d'incentius en forma de subvencions directes i de préstecs preferents per rehabilitar edificis destinats a habitatges (article 13), les obres de millora de

l'eficiència energètica dels edificis (article 18) i el foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables (article 19).

Les mesures acordades en aquest sentit pel Govern des de llavors s'han concretat en la instrumentalització dels mecanismes adequats per a cadascun d'aquests àmbits d'actuació. Així, pel que fa als incentius per rehabilitar edificis, s'ha establert un programa de crèdits preferents avalats pel Govern (Decret de qualificació d'interès nacional i social d'un programa destinat al finançament privilegiat per a la rehabilitació d'habitatges i per a la rehabilitació d'edificis d'ús d'habitatges, del 16 de març del 2011) i un programa de subvencions directes (Reglament d'ajuts a la rehabilitació d'habitatges i per a la rehabilitació d'edificis d'ús d'habitatges, modificat per darrera vegada el 13 de març del 2013). En matèria d'eficiència energètica s'han aprovat dos regulacions tècniques específiques (Reglament energètic en l'edificació, de l'1 d'octubre del 2010, i Reglament de la certificació de l'eficiència energètica en l'edificació, del 24 d'octubre del 2012). I quant als incentius per implantar energies renovables, es va aprovar un programa específic de subvencions (Decret pel qual es regula l'atorgament de les ajudes econòmiques per a la instal·lació de sistemes d'aprofitament d'energies renovables en l'edificació, del 16 de març del 2011 i del 7 de desembre del 2011) que, a causa de la seva vigència semestral, actualment s'ha incorporat al Reglament d'ajuts a la rehabilitació d'habitatges i per a la rehabilitació d'edificis d'ús d'habitatges, del 13 de març del 2013, que configura el programa Renova.

Però la situació generalitzada de crisi econòmica ha afectat de manera severa el sector de la construcció en tota la seva amplitud, i cal capgirar la situació. El panorama actual, caracteritzat per un descens imparable de la construcció d'obra nova, aconsella posar l'accent en la rehabilitació del parc immobiliari existent. Rehabilitar s'ha convertit en un impuls necessari per crear riquesa, i es confirma com una alternativa factible a la crisi, però també com una aposta per la sostenibilitat i un ús més eficient dels recursos al nostre abast. Rehabilitar eficientment i fomentar l'ús d'energia procedent de fonts renovables implica reduir el consum energètic i la dependència energètica per la via de la diversificació i, tot plegat, suposa disminuir l'emissió de gasos contaminants a l'atmosfera.

L'Administració ha de continuar afavorint la consecució d'aquest objectiu amb l'adopció de mesures que possibilitin la generació d'activitat en aquest sector. Ha de posar a disposició dels actors els mitjans que incitin a emprendre accions de rehabilitació i dinamitzar, així, el sector de la construcció. Les convocatòries del programa Renova

des del 2011 demostren la conveniència de continuar amb programes que incentivin la millora de la qualitat del parc immobiliari existent, i també posen de manifest la necessitat d'ampliar-ne l'àmbit d'aplicació, fins ara limitat a la rehabilitació d'edificis destinats a habitatges.

En aquest sentit, aquesta Llei estableix un marc general que supera les limitacions que imposava la Llei 93/2010, del 18 de novembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'Administració, tant pel que fa a l'àmbit d'aplicació, com als beneficiaris dels ajuts, els tipus d'ajuts i la quantia màxima dels incentius per rehabilitar edificis i implantar les energies renovables, amb la voluntat que en endavant es pugui modular un programa adaptat a les necessitats de cada moment sense haver d'efectuar canvis legislatius per aplicar-lo.

Així, la Llei amplia les actuacions que es poden acollir al programa a tot tipus d'edificis existents, amb unes determinades exclusions; elimina les restriccions per beneficiar-se dels ajuts públics destinats a les actuacions contingudes en el programa, als quals podrà accedir qualsevol persona física o jurídica, o comunitat de propietaris que acrediti legalment la seva capacitat per sol·licitar-los; disposa que els ajuts públics que es destinaran a fomentar aquestes actuacions consistiran necessàriament en subvencions directes i préstecs preferents avalats pel Govern, però no exclou la possibilitat d'aplicar altres mecanismes si es considera convenient, i estableix que la limitació de la seva quantia es determinarà en funció de diversos barems, fent prevaler l'estalvi energètic aconseguit.

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquesta Llei és regular els criteris generals que ha de seguir el Govern per desenvolupar reglamentàriament un programa que millori la qualitat del parc immobiliari nacional.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. El programa ha d'incloure mesures per:

a) Incentivar la rehabilitació dels edificis existents amb l'objectiu de millorar-ne les condicions d'habitabilitat, d'accessibilitat, de seguretat industrial i de seguretat general de l'edifici, de les façanes, de sostenibilitat i d'eficiència energètica.

b) Promoure la implantació d'energies renovables tant en els edificis existents com en els de nova construcció.

2. Les mesures contingudes en el programa són aplicables, si escau, a les unitats que integren els edificis.

3. El programa es destina a actuacions en qualsevol tipus d'edifici, excepte:

a) Les instal·lacions industrials, els tallers i els edificis agrícoles no residencials, de baixa demanda energètica.

b) Les construccions provisionals amb un termini igual o inferior a dos anys.

c) Els edificis independents amb una superfície útil total inferior a 50 m².

4. El programa no pot acollir les actuacions finalitzades abans de la seva entrada en vigor.

Article 3. Actuacions protegibles

A efectes del programa, amb caràcter general són actuacions protegibles:

a) La millora de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques als edificis existents, per promoure la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i l'accessibilitat universal de les persones amb diversitat funcional.

b) La millora de la seguretat industrial i l'aïllament tèrmic i acústic dels edificis existents, per millorar-ne les prestacions i adaptar-los a la normativa tècnica vigent en aquests camps.

c) La millora de la sostenibilitat dels edificis existents, per impulsar la reducció i la reutilització dels recursos disponibles.

d) La millora de l'eficiència energètica, per fomentar l'estalvi i disminuir el consum d'energia i així contribuir a una millor qualificació energètica dels edificis existents.

e) La millora de les façanes, dels patis interiors i de les cobertes, per promoure la conservació i el manteniment de les edificacions per garantir la integritat física de les persones i, alhora, afavorir el seu integument en l'entorn urbà.

f) La instal·lació de sistemes d'aprofitament d'energies procedents de fonts renovables als edificis, per minorar les emissions a l'atmosfera de gasos contaminants.

Article 4. Actuacions no protegibles

A efectes del programa, entre d'altres, no són actuacions protegibles:

a) Les que consisteixin en tasques de manteniment de les instal·lacions existents.

b) Les que representin el buidat estructural o l'enderroc de façanes.

c) Les que impliquin un increment del volum o de l'edificabilitat de l'edifici existent, llevat que aquest increment sigui necessari per encabir-hi les instal·lacions de les actuacions protegibles.

d) Les que corresponguin a l'acabament interior d'una construcció existent que no ha estat mai finalitzada.

e) Les que representin un cost igual o superior al valor de l'edifici abans de la rehabilitació.

f) Les que s'efectuïn en compliment d'una normativa vigent, ja sigui d'àmbit nacional o comunal, llevat que puntualment per interès general s'estableixi un període limitat per efectuar determinades actuacions.

g) Les que corresponguin a la instal·lació d'algun sistema d'aprofitament d'energia renovable amb una regulació específica del règim econòmic.

h) Les que afectin béns que integren el patrimoni cultural d'Andorra tal com apareixen definits a la Llei 9/2003, del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra, llevat que respectin el caràcter, la naturalesa i l'autenticitat de l'edifici, i hagin rebut l'autorització del Ministeri de Cultura.

i) Les que afectin béns respecte dels quals l'Administració hagi incoat un expedient sancionador per incompliment de la normativa vigent.

Article 5. Promotors de les actuacions

1. Poden ser persones o entitats promotores de les actuacions contingudes en el programa totes les persones físiques, jurídiques i comunitats de propietaris d'edificis que disposin d'un títol de domini o qualsevol altre dret que els permeti dur a terme les actuacions.

2. Els comuns, els quarts, les entitats parapúbliques, les entitats de dret públic i les societats públiques poden ser beneficiaris del programa, excepte en el cas que els seus edificis siguin afectats a un ús o a un servei públic.

Article 6. Tipus d'ajuts

Les mesures contingudes en el programa per incentivar la modernització i millora del parc immobiliari i la implantació d'energies renovables consisteixen, necessàriament, en subvencions directes i préstecs preferents als promotors de les actuacions.

Opcionalment, es poden establir en el programa altres sistemes d'ajuts per a aquestes actuacions.

Article 7. Límits, garanties i efectes de l'incompliment

1. El programa estableix l'import màxim de les subvencions i dels préstecs preferents segons les característiques de l'actuació.

Aquest import màxim pot consistir en un percentatge del cost de l'obra, en una quantitat determinada, o ser proporcional al cost de l'obra, en

funció de la millora obtinguda en termes d'eficiència energètica, mesurada pel que disposi la certificació de l'eficiència energètica de l'edifici.

2. Els ajuts a les actuacions contingudes en el programa s'atorguen en funció dels límits que imposin les disponibilitats pressupostàries i dels imports màxims que el programa estableixi per garantir que se'n pugui beneficiar un major nombre de projectes.

3. El programa estableix el termini mínim per accedir de nou als ajuts per a una mateixa actuació, tot i que es pot considerar el desenvolupament d'aquesta actuació per fases.

4. El programa pot establir el termini mínim en què el promotor de les actuacions ha de conservar l'immoble un cop hagi obtingut l'ajut sense efectuar-ne la transmissió onerosa, així com les condicions en què es pot efectuar la subrogació.

5. Els promotors de les actuacions responen legalment amb el mateix bé immoble al qual es destina la millora, del deute i les obligacions que contreen en ser-los atorgat un ajut.

6. El fet de no executar les obres d'acord amb l'ajut atorgat, la falsedat de les dades, l'incompliment de les condicions imposades als promotors de les actuacions beneficiaris dels ajuts o el fet de no destinar-los a la seva finalitat, independentment de les accions legals que es puguin emprendre, donen lloc al reintegrament dels ajuts incrementat amb els interessos legals corresponents.

Article 8. Compatibilitats dels ajuts

1. Tots els ajuts previstos en el programa són compatibles entre si i amb els que puguin establir altres administracions públiques o entitats privades, sempre que no superin els costos de les actuacions protegibles.

2. En cas d'obtenir ajuts d'altres entitats públiques o privades, els ajuts acordats pel Govern tenen un caràcter subsidiari.

3. En cas d'obtenir ajuts concurrents acordats pel Govern afectats a una mateixa finalitat, activitat o projecte, els ajuts atorgats pel programa tenen un caràcter subsidiari.

Article 9. Condicions generals per beneficiar-se dels ajuts

1. El programa determina el procediment i els requisits per beneficiar-se dels ajuts, entre els quals s'han de considerar necessàriament l'any de construcció de l'edifici o de les darreres rehabilitacions totals o parcials i el compliment de la normativa aplicable.

No obstant això, no es requereix el requisit d'antiguitat a les actuacions destinades a promoure la implantació d'energies renovables.

2. La convocatòria per acollir-se als ajuts que estableix el programa s'obre un cop aprovat el pressupost de l'exercici anual.

3. L'atorgament d'un ajut es regeix per la valoració dels requisits que estableix el programa i segons l'ordre d'entrada de les sol·licituds estimades positivament fins a esgotar tot l'import disponible.

4. Les actuacions que es vulguin acollir als ajuts que reguli el programa han de tenir l'autorització comunal preceptiva i s'han d'ajustar a la legalitat urbanística vigent.

Article 10. Comissió Tècnica de Rehabilitació

1. Es crea la Comissió Tècnica de Rehabilitació com a òrgan col·legiat amb funcions administratives de valoració tècnica i proposta de resolució de les sol·licituds per acollir-se al programa, i d'assessorament al Govern sobre qualsevol matèria relacionada amb aquesta Llei.

2. Reglamentàriament s'ha d'establir la composició de la Comissió, que ha de comptar amb representants de l'Administració general i dels sectors professionals directament implicats en les actuacions establertes en el programa, així com el seu funcionament.

Disposició adicional primera

S'autoritza el Govern a concertar operacions de crèdit en concepte de prestació de garanties mitjançant un aval per acomplir les previsions del programa en relació amb l'atorgament de préstecs preferents.

Disposició adicional segona

La Llei del pressupost determina l'import d'aquestes operacions de crèdit.

Disposició transitòria primera

El Reglament d'ajuts a la rehabilitació d'habitatges i d'edificis d'ús d'habitatge d'Andorra, del 13 de març del 2013, està en vigor fins que s'aprovi reglamentàriament el programa que el substitueixi.

Disposició transitòria segona

El Decret de qualificació d'interès nacional d'un programa de crèdits destinat al finançament privilegiat per a la rehabilitació d'habitatges i per a la rehabilitació d'edificis d'ús d'habitatge, del 16 de març del 2011, està en vigor fins que no se substitueixi per un altre programa d'inversió que el Govern hagi qualificat d'interès nacional i social.

Disposició derogatòria primera

Queden derogats els articles 13, 18.2 i 19 de la Llei 93/2010, del 16 de desembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'Administració.

Disposició derogatòria segona

Queden derogades totes les altres disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a les normes d'aquesta Llei o que les contradiguin.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 16 de juliol del 2013, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 11 de juliol del 2013, sota el títol **Projecte de llei de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. Els articles 12, 13 i 14 d'aquesta Llei, tenen rang de llei qualificada.

3. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 20 de setembre del 2013, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 16 de juliol del 2013

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Projecte de llei de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

Exposició de motius

I)

El sistema de seguretat social andorrà ha esdevingut, d'ençà que es va instaurar l'any 1968, el pilar bàsic sobre el qual s'instrumenta l'acció col·lectiva de protecció als ciutadans en situacions de necessitat i d'assegurament del benestar de les persones

treballadores i les seves famílies en l'àmbit sanitari. L'evolució de la demografia i l'expansió econòmica han permès disposar, durant dècades, d'un sistema que reconeixia àmplies prestacions, principalment finançades a través d'aportacions dels mateixos afiliats comparativament menys oneroses que en la majoria d'altres països.

La importància cabdal de mantenir aquesta acció protectora ha compromès el legislador constituent, que ha adjudicat a l'estat de dret, democràtic i social la garantia del sistema de seguretat social. Aquesta alta responsabilitat obliga els poders públics a continuar assegurant els drets de protecció social dels ciutadans i de les generacions futures, a través d'una acció coordinada d'eficiència en la gestió administrativa de recursos i prestacions, i de producció normativa que ajusti el sistema al context temporal i a les projeccions de futur.

La Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social ha representat un canvi qualitatiu en aquest ajustament del sistema de protecció social. La ferma implicació de l'Estat introduïda amb la llei reguladora de l'ens Caixa Andorrana de Seguretat Social, del 18 de desembre de 1997, i amb la Llei 4/2006, del 7 d'abril, de mesures urgents i puntuals de reforma del sistema de seguretat social, culmina amb aquella norma, que reformula el conjunt de prestacions i el finançament, contributiu i no contributiu, que ha de possibilitar-lo. Particularment, la Llei aspira a l'equilibri en els pressupostos de la branca general i de la branca jubilació, disposant tanmateix la cobertura del dèficit de la primera a càrrec del pressupost general de l'Estat.

II)

El sistema de seguretat social ha de seguir, però, afrontant a llarg termini importants desafiaments, derivats de les tendències d'evolució demogràfica, de l'increment de l'esperança de vida i del context socioeconòmic. Alhora, el deure ineludible de garantir i millorar la sostenibilitat del sistema exigeix reforçar la seva dimensió contributiva establint una relació més adequada entre l'esforç realitzat en les cotitzacions al llarg de la vida laboral i les prestacions a percebre.

El moment actual requereix un reforçament del caràcter universal i solidari del règim de prestacions que eviti situacions de precarietat de forma efectiva mitjançant la coordinació i complementarietat de les prestacions de la seguretat social amb les previstes en la Llei de serveis socials i sociosanitaris.

Les mesures de reforma que es contenen en aquesta Llei s'adrecen, doncs, a reforçar el sistema per tal que segueixi sent estable i sòlid per garantir la més àmplia cobertura possible enfront dels riscos socials

presentes, i prestacions socials suficients per a les generacions futures.

III)

Pel que fa particularment a la branca general, el finançament del sistema de salut andorrà ha estat molt condicionat per l'oferta de serveis. Esdevé necessari passar a un model de finançament que faciliti la consecució dels objectius del sistema de salut prioritzant la demanda basada en necessitats reals de la població a la condicionada per l'oferta, tenint en compte en tot moment criteris d'eficiència i qualitat assistencials.

Quant a la branca jubilació, el problema comú dels sistemes europeus de seguretat social en relació amb la sostenibilitat del sistema de pensions obliga a implementar mesures de reforma que permetin referenciar les pensions a l'evolució de les circumstàncies econòmiques i socials del país. Les recomanacions internacionals en matèria de pensions insisteixen en la necessitat d'anticipar-se als riscos potencials que afronta el sistema derivats de l'envelliment de la població, així com de la jubilació en els propers anys de grups de població molt nombrosos. Per afrontar aquests reptes cal adoptar reformes que permetin allargar la vida activa dels treballadors millorant l'equilibri entre la vida professional i la durada de la jubilació, augmentar les cotitzacions per mantenir uns nivells de pensions propers als actuals –i evitar així correccions sobtades i traumàtiques en l'esdevenidor–, i assumir que el manteniment d'un nivell de vida similar al de l'etapa activa requereix ingressos suplementaris procedents de l'estalvi privat. Malauradament, la crisi econòmica greu i sostinguda dificulta l'adopció a curt termini d'aquestes mesures, que posarien en perill la recuperació econòmica desitjada. Tanmateix, les obligacions adquirides pel sistema i derivades de les cotitzacions exigeixen accions immediates conjunturals que permetin endarrerir el dèficit de la branca jubilació els anys necessaris per valorar el nivell de les reformes que s'han de fer, i garanteixin l'exercici de la responsabilitat del Govern en el manteniment del sistema de pensions. En aquest sentit la Llei preveu que, sense augmentar el percentatge total de cotització, la branca jubilació rebi dos punts més en detriment de la branca general i que l'Estat es comprometi respecte al futur dèficit de la branca jubilació, garantint unes reserves mínimes, com també que s'adoptaran les mesures necessàries per assolir l'equilibri pressupostari també en aquesta branca. Igualment, i en línia amb el que proposa Europa, es preveu l'aplicació d'un factor de sostenibilitat per actualitzar les pensions que s'estableixin per llei, amb l'objectiu d'alleugerir les obligacions esmentades i aconseguir un impacte efectiu en la sostenibilitat del sistema.

Finalment, la branca de prestacions familiars, de naturalesa no contributiva i finançada directament pels pressupostos generals de l'Estat, deixa d'estar administrada per la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Les prestacions per fills a càrrec queden integrades, d'acord amb la recentment promulgada Llei de serveis socials i socio-sanitaris, en la cartera de serveis socioassistencials proveïts pel Govern.

IV)

Aquesta Llei de reforma de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, s'estructura en 103 articles, sis disposicions transitòries, dos disposicions addicionals i tres disposicions finals.

Respecte al llibre primer, dedicat a les disposicions generals i a l'àmbit d'aplicació, les reformes més destacables són la inclusió dels esportistes remunerats entre les persones assimilades a les assalariades i l'ajustament dels terminis per a l'afiliació i l'alta dels treballadors assalariats.

En el llibre segon, regulador de la gestió i l'organització del sistema, es precisen diverses qüestions relacionades amb el funcionament administratiu de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i amb el procediment electoral. Respecte a la gestió financera, destaca la introducció dels nous compromisos de l'Estat en matèria de finançament de complements no contributius d'algunes pensions i del dèficit de la branca de jubilació, l'eliminació de les classes de cotització en aquesta branca, la reducció dels recàrrecs, la modificació del pes respectiu de la cotització en les branques general i jubilació i l'atribució de competències a la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'àmbit de l'execució forçosa i en els termes que disposin les lleis.

En el llibre tercer, que desenvolupa el conjunt de prestacions ofertes pel sistema, les reformes són múltiples. Pel que fa a la branca general, s'estableix un nou sistema d'actualització de les prestacions, que deixen d'estar referenciades exclusivament a l'IPC per subjectar-se, quan no resten constants, a un factor de sostenibilitat que té en consideració la relació entre cotitzants i beneficiaris del sistema, la variació dels salaris i de l'IPC. Les prestacions de reembossament passen a definir-se per la seva tipologia i finalitat, i per les condicions de prestació del servei sanitari. En les incapacitats temporals es redueixen les prestacions en les baixes de més llarga durada, i es preveu que quedi en suspens l'alta mèdica conferida per la Caixa Andorrana de Seguretat Social mentre es tramita el recurs administratiu. En l'àmbit de les prestacions per invalidesa són destacables els canvis en els imports, sigui per la variació de percentatges respecte a les prestacions que tenen origen laboral, sigui per la

referència a l'esforç de cotització quant a les que tenen origen en un accident no laboral o malaltia comuna, que ensems queden agrupades en només dos classes d'invalidesa. El previsible efecte reductor de l'import de les pensions que deriva d'aquest canvi es pal·lia amb el complement no contributiu d'invalidesa. També es modifica l'import màxim de la prestació de capital per defunció. I pel que fa a les prestacions de reversió, s'afegeixen nous requisits per al cobrament de pensions de viduïtat. Les de caràcter temporal es referencien també a la cotització de la persona assegurada difunta sense perjudici que es puguin incrementar amb un complement no contributiu, es manté el complement no contributiu de les pensions de viduïtat vitalícies fins que sigui possible percebre les pensions de solidaritat del Govern, i es modifiquen les pensions d'orfenesa per referenciar-les igualment a la cotització efectuada per la persona assegurada difunta, complementades eventualment de forma no contributiva.

En la branca jubilació es manté com a edat de jubilació ordinària els 65 anys, amb la possibilitat d'anticipar-la a partir dels 61 anys, o retardar-la sense limitació temporal. Per calcular les pensions s'aplica una nova fórmula, l'efecte de la qual és modular l'increment de la pensió a partir d'un cert nivell per atenuar el desequilibri entre les cotitzacions i les prestacions en les pensions més elevades. El factor de conversió passa al 9,6. S'elimina el complement no contributiu de jubilació, en regular-se les prestacions de solidaritat per la Llei de serveis socials i socio-sanitaris, i s'elimina igualment l'increment per l'edat del cònjuge.

La Llei introdueix un nou règim especial, previst a l'article 223 quater, referit a les persones assegurades voluntàries a la branca general i destinat al fet que totes les persones amb un mínim de residència a Andorra puguin disposar de cobertura sanitària.

En el llibre quart, dedicat als expedients i a les sancions, es modifica la tipificació d'algunes infraccions, la quantia de les sancions i la regulació del recurs administratiu, incloent-hi la intervenció preceptiva d'un facultatiu independent en els contenciosos sobre qüestions de caràcter mèdic.

En les disposicions transitòries es manté el principi d'aplicació de la llei més favorable, i s'introdueixen mesures per tal d'esglaonar progressivament en el temps els efectes de la Llei.

Article 1

Es modifica l'article 6 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 6. *Estructura*

1. El sistema andorrà de seguretat social s'estructura en dos branques: la branca general i la branca de jubilació.

2. La branca general cobreix les prestacions de reembossament, d'incapacitat temporal, de maternitat, de paternitat, de risc durant l'embaràs, d'invalidesa, de capital per defunció i les pensions d'orfenesa.

3. La branca de jubilació cobreix la situació de pèrdua d'ingressos per cessament del treball o l'activitat econòmica derivada de l'edat i està integrada per la pensió de jubilació i les pensions de viduitat temporals i vitalícies.”

Article 2

Es modifica l'article 8 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 8. *Tipus de prestacions*

Les prestacions de la seguretat social són les següents:

A. Prestacions de reembossament, destinades a compensar les despeses de salut definides en aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen.

B. Prestacions econòmiques, que es divideixen en:

a) Prestacions per incapacitat temporal, destinades a compensar parcialment la pèrdua d'ingressos consecutiva a la interrupció temporal de l'activitat professional per motiu de malaltia o d'accident.

b) Prestacions per maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs, destinades a compensar la pèrdua d'ingressos consecutiva a la interrupció temporal de l'activitat professional per maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs.

c) Pensions d'invalidesa, destinades a compensar parcialment la pèrdua d'ingressos derivada de la reducció de la capacitat de guany motivada per la deterioració prematura de l'organisme per motiu de malaltia comuna o d'accident no laboral o resultant d'un dany a la integritat corporal consegüent a un accident laboral o una malaltia professional.

d) Capital per defunció, destinat a compensar les despeses relacionades amb l'òbit de la persona assegurada.

e) Pensions de reversió, destinades a compensar parcialment la pèrdua d'ingressos resultant de la defunció de la persona assegurada.

f) Pensions de jubilació, destinades a retribuir els drets adquirits per jubilació.”

Article 3

Es modifica l'article 13 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 13. *Persones assegurades indirectes*

1. Són persones assegurades indirectes les que es troben a càrrec d'una persona assegurada directa, a condició que no siguin elles mateixes persones assegurades directes, excepte en el supòsit del règim especial regulat a l'article 224, que no exerceixen cap activitat professional o amb finalitat lucrativa, que resideixen de manera legal a Andorra i que es troben incloses en algun dels apartats següents:

a) El cònjuge d'una persona assegurada directa.

b) Els fills de la persona assegurada directa o del seu cònjuge assegurat indirecte, sempre que siguin menors de divuit anys.

c) Les persones que estiguin totalment a càrrec de la persona assegurada directa o del seu cònjuge assegurat indirecte, sempre que siguin menors de divuit anys.

d) La persona menor d'edat a la qual es nomena un tutor per decisió judicial o la guarda de la qual es confia a una persona física que no és ni el pare ni la mare, sempre que en aquest darrer cas no estigui a càrrec dels seus pares.

e) La filla o el fill major de divuit anys d'una persona assegurada directa, que no treballa i té cura d'un o més germans o germanes menors d'edat.

f) La persona incapacitada judicialment a la qual es nomena tutor o curador.

g) El nét o la néta d'una persona assegurada directa, quan està a càrrec d'un fill o filla menor de divuit anys.

2. La condició de persona assegurada indirecta es manté fins als vint-i-cinc anys quan les persones incloses en l'apartat anterior a les quals s'exigeix ser menor de divuit anys cursen estudis en un establiment d'ensenyança reconegut i no treballen de forma regular. L'acreditació d'aquests requisits es fixa per reglament.”

Article 4

Es modifica l'article 18 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 18. *Persones assalariades i assimilades*

S'inclouen dins del col·lectiu de persones assalariades i assimilades del règim general de seguretat social les persones que pertanyen a qualsevol dels grups següents:

a) Les persones assalariades.

b) Els socis que presten un servei o realitzen una obra per compte de la societat de la qual són socis, sota la direcció dels òrgans socials a canvi d'una remuneració periòdica, sempre que d'acord amb la legislació laboral puguin tenir la qualificació de persones assalariades.

c) Les persones que treballen a la funció pública.

d) Les persones que ocupen càrrecs públics i/o polítics remunerats.

e) Els pastors.

f) Els esportistes remunerats.”

Article 5

Es modifica l'article 24 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 24. *Inscripció d'empreses*

1. Les empreses, com a requisit previ a l'inici de les seves activitats, han de sol·licitar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social la seva inscripció en el sistema de la seguretat social.

Les sol·licituds d'inscripció es formulen en el model i, si és el cas, per mitjà del sistema específic establert a aquest efecte.

2. La comunicació de variacions de les dades consignades en formular la inscripció s'efectua en el model oficial, dins del termini de sis dies naturals comptats a partir de la data en què es produeixin, i és obligatòria per a les empreses en els casos que es determinin per reglament.

3. Les empreses comuniquen la seva extinció o el cessament temporal o definitiu de la seva activitat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social mitjançant el model oficial i dins del termini de sis dies naturals següents al dia en què l'extinció o el cessament hagin estat degudament inscrits en el registre corresponent del Govern.

4. Quan la Caixa Andorrana de Seguretat Social té coneixement de l'incompliment d'aquestes obligacions, procedeix d'ofici a realitzar les actuacions corresponents a la inscripció de l'empresa.”

Article 6

Es modifica l'article 27 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 27. *Termini per sol·licitar l'afiliació*

Els subjectes obligats han de formular la sol·licitud d'afiliació dins dels set dies previs a l'inici de la relació laboral i, com a màxim, el mateix dia que la persona assalariada comenci a treballar.”

Article 7

Es modifica l'article 35 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 35. *Forma, termini i efectes de les sol·licituds d'altres, baixes i variacions de dades de les persones assalariades*

1. L'inici en la prestació de serveis a l'empresa o el cessament de les persones assalariades es comuniquen per mitjà dels models oficials de sol·licitud corresponents, acompanyats dels documents establerts a aquest efecte en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupen, o pels procediments especials establerts.

2. Els subjectes obligats han de presentar la sol·licitud d'alta dins dels set dies previs a l'inici de la relació laboral i, com a màxim, el mateix dia que la persona assalariada comenci a treballar.

3. La sol·licitud de baixa ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar del moment en què s'ha produït la situació que la motiva, té efectes des del cessament en la prestació de serveis i extingeix l'obligació de cotitzar des d'aquest moment, sempre que s'hagi comunicat en el model o mitjà establert oficialment i dins dels terminis fixats.

4. La sol·licitud de variació de dades ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar del moment en què s'ha produït la situació que la motiva i causa efectes a partir del moment en què es produeix si es comunica en temps i forma a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 8

Es modifica l'article 38 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 38. *Utilització de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics*

1. La inscripció de l'empresa, l'afiliació, l'alta i la baixa i la variació de dades poden formalitzar-se també subministrant els documents i les dades corresponents per mitjans o procediments electrònics, informàtics o telemàtics, en les condicions que s'estableixin per reglament.

2. La Caixa Andorrana de Seguretat Social també pot usar els mitjans o procediments electrònics, informàtics o telemàtics a efectes de comunicacions i notificacions.”

Article 9

Es modifica l'article 47 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 47. *Competències*

Són competències del Consell d'Administració:

- a) Representar la Caixa Andorrana de Seguretat Social, judicialment i extrajudicialment, amb facultat de delegació parcial en qualsevol dels seus membres o en la Direcció General.
  - b) Nomenar la persona que assumeixi les funcions de president.
  - c) Nomenar la persona que assumeixi les funcions de director general.
  - d) Controlar l'execució dels acords que pren, les directrius donades a la Direcció General i el funcionament correcte de l'entitat.
  - e) Crear, si escau, comissions delegades.
  - f) A proposta de la Direcció General, nomenar i separar, si concorren causes justificades, les persones que assumeixen funcions de director adjunt, directors de departament, caps dels serveis, així com el personal assimilat.
  - g) A proposta de la Direcció General, contractar el personal al servei de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
  - h) Emetre informes al Govern quan aquesta Llei ho disposa, quan es proposi la modificació de les prestacions o de les cotitzacions o quan el mateix Consell d'Administració consideri oportunes aquestes modificacions.
  - i) Concloure l'adopció de convenis amb els col·legis professionals, els prestadors de serveis de salut i establiments de la salut d'Andorra i de l'estranger en la forma que regula aquesta Llei.
- La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha d'informar el Govern de l'adopció d'aquests convenis.
- j) Aplicar les normes tècniques i administratives d'aplicació dels tractats i dels convenis internacionals.
  - k) Examinar i, si escau, aprovar els estats financers anyals, d'acord amb l'article 87.
  - l) Examinar i, si escau, aprovar els avantprojectes dels pressupostos, d'acord amb l'article 88.
  - m) Elaborar i sotmetre al Govern els avantprojectes de llei de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit.
  - n) Emetre informes i fer propostes al Govern quan s'elaboren textos legals o reglamentaris que tenen una incidència directa sobre l'organització, el funcionament o l'estructura financera de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
  - o) Elaborar un reglament intern de funcionament del Consell d'Administració.

p) Aprovar els reglaments interns necessaris per regular i organitzar el treball de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

q) Qualsevol altra competència o facultat que la legislació li pugui assignar.”

Article 10

Es modifica l'article 54 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 54. *Periodicitat de les reunions i els actes*

1. El Consell d'Administració es reuneix almenys un cop al mes, llevat de causa justificada. El president convoca les reunions a iniciativa pròpia, a petició de la Direcció General o de tres membres del Consell d'Administració, amb un ordre del dia que ha d'incloure la data, l'hora i el lloc de la reunió. Llevat l'acord en sentit contrari del Consell d'Administració, no pot començar cap deliberació sobre una determinada qüestió si amb una antelació mínima de cinc dies no s'ha distribuït a cada membre la documentació relativa a la qüestió objecte de deliberació.

2. De cada sessió, la Secretaria n'estén l'acta. Cada acta inclou almenys el nombre i la identitat de les persones assistents, la data, la totalitat dels acords adoptats i de les constàncies sol·licitades per les persones assistents.

3. Després de l'aprovació del Consell d'Administració, l'acta la signen el president i el secretari, es custodia a la Caixa Andorrana de Seguretat Social i se'n facilita una còpia als membres del Consell d'Administració que ho sol·licitin.”

Article 11

Es modifica l'article 62 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 62. *Delegació de la signatura*

Amb l'acord previ del Consell d'Administració, el director general pot delegar la seva signatura en el director adjunt i en els directors de departament, a fi d'atendre les necessitats del servei.

Aquestes delegacions es publiquen al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.”

Article 12

Es modifica l'article 67 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 67. *Dret de vot*

1. Totes les persones assegurades directes a la branca general a la Caixa Andorrana de Seguretat Social

major de divuit anys tenen dret de vot per elegir la persona o les persones representants del col·lectiu de cotitzants al qual pertanyen.

2. És possible ser persona electora en més d'un col·legi electoral, però en cada col·legi cada elector només té un vot.

3. En el cas que l'empresari sigui una persona jurídica, o una comunitat de béns, el dret de vot exercit pel representant computa per la persona jurídica o la comunitat de béns representada.”

Article 13

Es modifica l'article 68 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 68. *Col·legis electorals*

S'institueixen, a l'efecte merament electoral, tres col·legis que inclouen les persones cotitzants a la Caixa Andorrana de Seguretat Social amb dret de vot, i són els següents:

a) El col·legi electoral de les persones assegurades assalariades i assimilades, així com les persones incloses en els règims especials dels articles 221, 223 bis i 224 bis.

b) El col·legi electoral dels pensionistes, que integra les persones beneficiàries d'una pensió de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, així com les persones que es troben incloses en els règims especials dels articles 222 i 225.

c) El col·legi electoral dels empresaris, de les persones que realitzen una activitat per compte propi i de les persones incloses en els règims especials dels articles 223 ter i 223 quater.”

Article 14

Es modifica l'article 69 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 69. *Persones candidates*

1. Totes les persones candidates a la funció de membre elegit al Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o de suplent han de reunir les condicions següents:

a) Ser majors d'edat i residir legalment al Principat d'Andorra.

b) Haver cotitzat durant un mínim de vuit anys durant els deu darrers immediatament anteriors a la data de convocatòria de les eleccions en qualsevol dels col·lectius.

c) Haver cotitzat els cinc últims anys anteriors a la data de la convocatòria en un dels col·lectius que integren el col·legi electoral per al qual es presenten a l'elecció, excepte en el cas del col·legi dels

pensionistes, en què la durada mínima és de tres mesos.

d) Estar al corrent de pagament de les cotitzacions, els recàrrecs i les sancions acordades per resolució ferma.

e) Presentar un nombre mínim de signatures de cotitzants del col·legi electoral al qual es presenten a l'elecció tant la persona candidata com la suplent, que s'especifica a continuació:

i) Cinquanta signatures per a la candidatura per representar els pensionistes.

ii) Cinquanta signatures per a la candidatura per representar el col·lectiu dels empresaris i els treballadors per compte propi.

iii) Cent signatures per a la candidatura per representar les persones assegurades assalariades i la resta dels cotitzants.

2. Una mateixa persona només es pot presentar a l'elecció en un sol col·legi electoral, a títol de candidata o de suplent.”

Article 15

Es modifica l'article 79 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 79. *Òrgans competents*

1. Les funcions referides a l'article anterior, d'acord amb l'organització aprovada pel Consell d'Administració a proposta de la Direcció General, les exerceixen:

a) L'Àrea de Control Sanitari.

b) L'Àrea de Control Administratiu.

c) El Gabinet Jurídic.

2. Aquests òrgans poden emprendre totes les accions investigadores que siguin necessàries, amb la col·laboració, si escau, dels departaments competents del Govern, dins dels límits que estableix la legislació sobre protecció de dades de caràcter personal.

3. Són funcions de l'Àrea de Control Sanitari:

a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.

b) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.

c) Donar l'autorització mèdica per a les prestacions que requereixin un acord previ de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

d) Expedir altes mèdiques.

e) Practicar les revisions mèdiques pertinents relacionades amb les prestacions.

f) Informar els assegurats sobre les prestacions cobertes i el bon ús dels serveis sanitaris.

g) Participar en les comissions en què està prevista la seva participació per reglament.

4. Són funcions de l'Àrea de Control Administratiu:

a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.

b) Presentar-se en qualsevol lloc de treball per efectuar els controls relacionats amb el compliment de la normativa.

c) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.

d) Elaborar informes i aixecar acta dels fets i les circumstàncies que poden constituir infraccions a la normativa sobre seguretat social d'acord amb l'article 78.2.

e) Participar en la instrucció de procediments sancionadors.

f) Presentar-se al domicili de les persones assegurades en situació de baixa per incapacitat temporal per al treball per tal de comprovar que es troben al seu domicili en la franja horària pertinent segons el que s'estableixi per reglament.

g) Accedir de forma automàtica a dades relatives a la titularitat de les empreses i les societats, per tal de comprovar que els titulars no consten com a persones assegurades indirectes i a càrrec d'una persona assegurada directa.

h) Constatar totes les infraccions o els mancaments comesos pels subjectes contra el règim de seguretat social.

i) Expedir altes administratives.

5. Són funcions del Gabinet Jurídic:

a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.

b) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.

c) Participar en la instrucció de procediments sancionadors.

d) Resoldre totes les dificultats o divergències que es puguin produir en l'aplicació del règim de seguretat social.

e) Efectuar i incoar les accions davant la tercera persona responsable i/o la seva companyia d'assegurances en les accions de rescabament per part d'una tercera persona.

f) Informar sobre tots els recursos presentats al Consell d'Administració i proposar les resolucions escaients."

Article 16

Es modifica l'article 86 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 86. *Fonts de finançament*

1. El sistema de seguretat social es finança mitjançant les cotitzacions corresponents a les persones assegurades, les quantitats recaptades en concepte de recàrrecs, sancions i altres de semblants característiques, els sistemes complementaris de finançament procedents del pressupost del Govern i, si escau i en els termes que es fixin per llei, mitjançant la utilització del fons de reserves o de qualsevol altra font que s'hi determini. En tot cas, el patrimoni del fons de reserves de la branca jubilació s'ha de mantenir com a mínim amb l'import que presenti el 31 de desembre de l'any anterior al primer any en què els ingressos per cotitzacions i recàrrecs d'aquesta branca siguin inferiors a les prestacions contributives al seu càrrec més les despeses administratives que corresponguin.

2. El pressupost de l'Administració general finança les despeses següents del sistema de seguretat social:

a) El complement no contributiu de la pensió de jubilació atorgat durant la vigència de l'article 203.

b) El complement no contributiu de les pensions de viduïtat atorgat sobre la base de l'article 184.

c) La part corresponent als imports destinats al pagament dels punts de jubilació atorgats sobre la base de l'article 41 del Reglament tècnic de la seguretat social vigent fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

d) Els complements no contributius de les pensions de vellesa atorgats sobre la base de l'article 2 de la Llei 4/2006, del 7 d'abril, de mesures urgents i puntuals de reforma del sistema de seguretat social vigent fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

e) Les prestacions familiars atorgades durant la vigència dels articles 207 a 216.

f) Els complements no contributius de les pensions d'invalidesa, regulats a l'article 170 bis.

g) Els complements no contributius de les pensions d'orfenesa i de les pensions de viduïtat, regulats als articles 182 bis i 191 bis.

h) El dèficit pressupostari que es pugui produir a la branca general i a la branca jubilació."

Article 17

Es modifica l'article 87 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 87. Gestió de recursos

1. La gestió de les branques general i jubilació comporta la recaptació dels seus recursos i l'aplicació de forma separada.

2. Els estats financers anuals, incloses les deduccions per cobrir les despeses de gestió, l'afectació dels resultats i les inversions, es presenten de forma clarament diferenciada per cada una de les branques segons el pla de comptabilitat establert reglamentàriament.

3. Correspon al Consell d'Administració, per majoria de les cinc vuitenes parts dels seus membres, examinar i aprovar els estats financers i trametre'ls al Govern.”

Article 18

Es modifica l'article 88 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 88. Pressupost

1. El Consell d'Administració tramet anualment al Govern la proposta de pressupost i inclou, si escau, la proposta d'actualització de les cotitzacions, del factor de conversió regulat a l'article 201 i del coeficient tècnic reductor esmentat en l'article 202.

El Govern completa el pressupost proposant la repartició de les cotitzacions entre la part assalariada i la part empresarial quan escau i el tramet al Consell General perquè sigui aprovat.

2. El pressupost de cadascuna de les branques ha de mantenir un equilibri, ja sigui mitjançant l'adaptació de les cotitzacions o bé mitjançant préstecs entre branques, dins els límits del que disposa l'article 89.

En el cas que aquest equilibri no es pugui mantenir en els termes esmentats, el pressupost de l'Estat ha d'aportar els recursos suficients per assolir aquest objectiu, sense perjudici de la utilització dels fons de reserva en els termes que es fixin per llei.

3. El pressupost de la branca de jubilació, en la modalitat contributiva, ha de tendir a un equilibri a llarg termini.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha d'elaborar, com a mínim, cada cinc anys, un estudi actuarial i trametre'l al Govern, proposi les mesures necessàries per mantenir la viabilitat futura de la branca de jubilació.

4. El pressupost de la branca de jubilació ha d'anar acompanyat de l'estudi actuarial pertinent actualitzat l'any que correspongui elaborar-lo segons l'apartat precedent.”

Article 19

Es modifica l'article 90 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 90. Rescabament per part d'una tercera persona responsable

1. Si una patologia soferta per una persona assegurada ha estat causada per una tercera persona responsable, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot exigir d'aquest tercer responsable i de la seva companyia d'assegurances, solidàriament, el pagament d'un import que pot arribar fins a la totalitat de les despeses ocasionades per l'atenció sanitària íntegra de la persona assegurada que hagin resultat de la lesió i de la resta de prestacions que hagi satisfet per aquest concepte, sense perjudici d'altres compensacions econòmiques a les quals pugui tenir dret la persona assegurada lesionada.

2. En els supòsits establerts en el paràgraf anterior, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reclama al tercer responsable l'import de totes les prestacions satisfetes a la persona assegurada en aplicació de la legislació, incloent-hi la cotització que hagi assumit la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'acord amb l'article 105, i el capital per defunció. Si escau, la prestació mèdica o pensió abonada a la víctima o als seus familiars pot ser capitalitzada.

S'estableix per reglament el barem utilitzat per capitalitzar les pensions o les prestacions mèdiques.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social pot fer efectiva la reclamació directament al tercer responsable i/o solidàriament a la companyia d'assegurances.

Si hi ha manca d'acord, pot reclamar les despeses ocasionades i els interessos legals de demora a la tercera persona responsable i/o a la seva companyia d'assegurances per la via civil d'acord amb el procediment que escaigui o en els processos penals, reclamant la totalitat de les despeses ocasionades d'acord amb les disposicions del Codi de procediment penal vigent.

4. En cas que la responsabilitat de l'accident escaigui en part a la tercera persona i en part a la víctima, la Caixa Andorrana de Seguretat Social només pot recuperar la proporció corresponent.

5. La Caixa Andorrana de Seguretat Social no pot exigir en cap cas el rescabament d'una quantitat superior a la que els tribunals assenyalin com a indemnització que ha de pagar la tercera persona responsable.

6. La reclamació de les prestacions prescriu al cap de cinc anys a comptar de la consolidació de les lesions o de la defunció de la víctima.

7. Les administracions públiques i els particulars han de proporcionar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social les dades que els requereixi per tal de conèixer i quantificar el dret al rescabament per part d'una tercera persona responsable.”

Article 20

Es modifica l'article 91 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 91. *Rescabament en cas d'accident de treball o malaltia professional*

Sense perjudici de l'article anterior, quan la causa de l'accident de treball o de la malaltia professional es consideri una falta inexcusable de l'empresari, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot exigir-li les despeses que ha comportat aquest accident o aquesta malaltia professional, amb la mateixa amplitud reconeguda a l'article 90.

Amb aquesta finalitat, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot reclamar a l'empresari una cotització suplementària calculada d'acord amb el salari mitjà, que pot ser percebuda durant el temps que sigui necessari fins al rescabament total.

S'entén com a “falta inexcusable” la falta comesa per l'empresari per imprudència o negligència sense tenir en compte les regles elementals de seguretat.”

Article 21

Es modifica l'article 93 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 93. *Recàrrecs*

1. Un cop transcorregut el termini de pagament sense que s'hagi produït l'ingrés de les cotitzacions, es merita un recàrrec del 0,05% per cada dia de retard sobre l'import de les cotitzacions degudes més un import fix equivalent al 10% del deute en cas de reincidència.

2. En la imposició de recàrrecs es té en compte especialment si el retard en el pagament de les cotitzacions és degut a un error administratiu de la Caixa Andorrana de Seguretat Social; si és així, s'anul·la.

3. En els supòsits de bona fe i d'absència de negligència greu o de reincidència, els recàrrecs es redueixen en un 50% si l'infractor ingressa l'import de la liquidació de les cotitzacions degudes abans que la requereixi la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Es redueixen en un 30% si l'infractor ingressa l'import de la liquidació en el termini de deu dies a comptar del requeriment.

4. A l'efecte d'aquest article, es considera “reincidència” la imposició d'un recàrrec per resolució ferma durant els darrers dos anys.”

Article 22

Es modifica l'article 97 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 97. *Subjectes de la cotització de les persones assalariades*

1. Estan subjectes a l'obligació de cotitzar les persones assalariades que, pel que fa a la seva activitat, es trobin compreses en el seu camp d'aplicació i els empresaris per compte del qual treballin.

2. La cotització corresponent a les persones assalariades comprèn dos aportacions:

- L'aportació de l'empresari.

- L'aportació del treballador.

3. L'aportació del treballador en la cotització és del seu càrrec exclusiu, i tot pacte en sentit contrari és nul.

L'empresari descompta als seus treballadors, en el moment de fer-los efectives les retribucions, l'aportació que correspongui a cadascun d'ells.

4. L'empresari que, havent efectuat aquest descompte, no ingressi dins del termini les aportacions corresponents als seus treballadors incorre en responsabilitat davant seu i davant la Caixa Andorrana de Seguretat Social, sense perjudici de les responsabilitats penal i administrativa que siguin procedents.

5. La manca de pagament de les cotitzacions no comporta la pèrdua dels drets a les prestacions.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social procedeix al pagament d'aquestes prestacions, sense perjudici de la reclamació a l'empresari de les cotitzacions i els recàrrecs corresponents.”

Article 23

Es modifica l'article 99 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 99. *Requisit del salari mínim*

1. Per tenir dret a les prestacions de la branca general, la base de cotització global mensual cotitzada per la persona assalariada, així com per la persona que realitza una activitat per compte propi, ha de ser igual o superior a l'import del salari mínim mensual oficial.

2. La persona assalariada o la que realitza una activitat per compte propi amb una base de

cotització global mensual inferior a l'import del salari mínim mensual oficial, sempre que no quedi inclosa en l'àmbit d'aplicació d'un dels règims especials previstos als articles 223 bis i 224, ha de complementar la cotització amb una quantitat que, sumada a la cotització realitzada, sigui igual a aquesta base mínima, en les condicions que s'estableixen per reglament.”

Article 24

Es modifica l'article 100 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 100. *Percentatges de cotització de les persones assalariades*

1. Els percentatges de cotització a la branca general, quan també es cotitza a la branca jubilació, són de:

Pagador	Percentatge
Part empresarial	6%
Part assalariada	2%

2. Quan, de conformitat amb el que es preveu en aquesta Llei, les persones assalariades cotitzen només a la branca general, el percentatge de cotització és del 10%. En aquest cas la part empresarial assumeix el 7% de la cotització.”

Article 25

Es modifica l'article 101 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 101. *Cotització de les persones que realitzen una activitat econòmica per compte propi*

1. Les cotitzacions de les persones que realitzen una activitat per compte propi les satisfà directament la persona interessada.

2. La base de cotització és el salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

3. El percentatge de cotització és del 8% si cotitzen igualment a la branca jubilació. En els supòsits que, de conformitat amb aquesta Llei, només cotitzin a la branca general, el percentatge de cotització és del 10%.”

Article 26

Se suprimeix l'article 102 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 27

Es modifica l'article 103 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 103. *Cotització de les persones assalariades*

1. La base de cotització de les persones assalariades és la mateixa que s'aplica a la cotització a la branca general.

2. Els percentatges de cotització són de:

Pagador	Percentatge
Part empresarial	8,5%
Part assalariada	3,5%

Article 28

Es modifica l'article 104 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 104. *Cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi*

1. La base de cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi és la mateixa que s'aplica a la cotització a la branca general.

2. El percentatge de cotització és del 12%.”

Article 29

Es modifica l'article 106 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 106. *Cotització durant la percepció d'una prestació de jubilació*

1. La percepció d'una prestació de jubilació, en forma de capital o de pensió, o d'una pensió de viduïtat vitalícia, manté l'obligació de cotitzar si bé solament a la branca general.

2. La base de cotització és la quantitat que es percep com a pensió o com a capital.

3. El percentatge de cotització és del 10%, que es distribueix en un 3% que assumeix la persona beneficiària i un 7% que paga la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

4. El pagament es fa mitjançant el descompte de la pensió, o del capital, de la quantitat obligada a pagar per la persona beneficiària.”

Article 30

Es modifica l'article 108 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 108. Procediment

1. El període voluntari de recaptació s’inicia en la data de començament del termini reglamentari d’ingrés i es prolonga, si no hi ha pagament o una altra causa d’extinció del deute, fins a l’emissió de la provisió de constrenyiment, amb la qual s’inicia el període de recaptació executiva.

2. Transcorregut el termini reglamentari d’ingrés sense pagament del deute, s’apliquen els recàrrecs corresponents i comença la meritació d’interessos de demora.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social pot procedir a la recaptació per via de constrenyiment. L’execució forçosa de les liquidacions es duu a terme d’acord amb les normes que regulen el procediment de recaptació en via executiva, i inclou l’exercici de totes les potestats conferides a les entitats públiques que tenen reconeguda la competència en aquesta matèria. La Direcció General és l’òrgan que acorda i tramita l’execució forçosa, i pot delegar totalment o parcialment les facultats en el director adjunt o en un o diversos caps de servei.

4. El procediment de recaptació s’impulsa d’ofici a tots els seus tràmits i només se suspèn en els casos que s’estableixin per reglament.

5. La terminació del procediment recaptatori, tant en període voluntari com en via executiva, es produeix en els casos d’anul·lació o extinció del deute perseguit en els termes i les condicions que s’estableixen per reglament.

6. En tot allò no previst en aquesta Llei, i en les normes que regulen l’execució forçosa, el procediment s’efectua d’acord amb el Codi de l’Administració i la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

7. En cas de cessació de pagaments i/o fallida d’una empresa, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reclama les cotitzacions degudes actualitzades en qualitat de creditor preferent.

Aquesta preferència no s’aplica en relació amb els salaris deguts per l’empresa.”

Article 31

Es modifica l’article 109 de la Llei 17/2008, del 3 d’octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 109. *Prescripció de les cotitzacions i dels recàrrecs*

1. Les cotitzacions prescriuen al cap de cinc anys comptats des del darrer dia del termini indicat a l’article 96.2. La prescripció de la cotització comporta la dels recàrrecs i la de qualsevol altre accessori que porti causa de la cotització prescrita.

Un cop abonada la cotització però no els recàrrecs i els accessoris, el termini de prescripció de la reclamació dels recàrrecs i altres obligacions accessoris també és de cinc anys, comptats des del mateix termini indicat a l’apartat anterior.

2. El reconeixement del deute i la seva reclamació interrompen la prescripció.”

Article 32

Es modifica l’article 110 de la Llei 17/2008, del 3 d’octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 110. *Acció protectora del sistema de la seguretat social*

1. L’acció protectora del sistema de la seguretat social comprèn les prestacions regulades en aquesta Llei, tant en la modalitat contributiva com en la no contributiva.

2. Les prestacions de la seguretat social d’un import mensual igual o inferior al salari mínim no poden ser objecte de retenció, cessió total o parcial, compensació o descompte, excepte quan es tracti del compliment de les obligacions alimentàries a favor del cònjuge i els fills.”

Article 33

Es modifica l’article 111 de la Llei 17/2008, del 3 d’octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 111. *Condicions del dret a les prestacions*

1. Les persones incloses en el camp d’aplicació de la seguretat social causen dret a les seves prestacions quan, a més de les particularitats exigides per a la respectiva prestació, reuneixen el requisit general d’estar afiliades i en alta o en situació assimilada a l’alta, en sobrevenir la contingència o situació protegida, excepte disposició legal expressa en contra.

2. En les prestacions la concessió o quantia de les quals requereix determinats períodes de cotització només són computables les cotitzacions efectivament realitzades o les expressament assimilades a aquestes cotitzacions.

3. Les situacions d’incapacitat temporal o de maternitat, paternitat o risc durant l’embaràs, i les que corresponen a meritació de pensions d’invalidesa, són computables a l’efecte dels períodes previs respectius de cotització exigits.

4. No s’exigeixen períodes previs de cotització per al dret a les prestacions que es deriven d’accident de treball o de malaltia professional, excepte disposició legal expressa en contra.”

Article 34

Es modifica l'article 113 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 113. Pagament de les prestacions

El pagament de les prestacions es realitza ordinàriament mitjançant transferència bancària i no genera cap despesa per al beneficiari quan la prestació es percep a Andorra.”

Article 35

Es modifica l'article 121 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 121. Càlcul de les prestacions

1. La base de càlcul de les prestacions per a una persona assalariada és el seu salari global mensual mitjà dels darrers dotze mesos treballats dins dels vint-i-quatre mesos immediatament anteriors a la data del fet causant.

Si la persona assalariada ha treballat menys de dotze mesos dins dels vint-i-quatre mesos precedents al fet causant, la base de càlcul és el seu salari global mensual mitjà del període efectivament treballat.

Si la persona assegurada no justifica cap període declarat durant els vint-i-quatre mesos anteriors al fet causant, la base de càlcul que es pren en consideració és el salari mínim.

2. La base de càlcul de les prestacions per a una persona que realitza una activitat econòmica per compte propi correspon al salari global mitjà cotitzat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social pel conjunt de les persones assalariades de l'any immediatament anterior a la data del fet causant.

3. S'entén com a “fet causant”, per a la prestació econòmica d'incapacitat temporal, l'emissió del certificat esmentat en l'article 144; per a la maternitat i la paternitat, la data del part o l'arribada efectiva de l'infant a la família en cas d'adopció; per al risc durant l'embaràs, el mateix dia que comença el període de descans corresponent, d'acord amb la regulació de la Llei de la seguretat i la salut en el treball; per a la invalidesa, la data en què se sofreix la reducció de la capacitat de guany o el moment que es declara la deterioració prematura de l'organisme; i per a la viduïtat i l'orfenesa, la defunció de la persona assegurada directa.

4. La base de càlcul en altres situacions es determina per reglament.”

Article 36

Es modifica l'article 122 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 122. Actualització de les prestacions

Sense perjudici del que prevegi anualment la Llei del pressupost, les prestacions econòmiques s'actualitzen en funció del factor de sostenibilitat establert a l'article 200 bis.

Les prestacions econòmiques corresponents a incapacitat temporal, maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs es mantenen constants durant tot el període en què es percep la prestació.”

Article 37

Es modifica l'article 132 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 132. Objecte

D'acord amb el sistema de nomenclatura mencionat en els articles 134 i 136, les prestacions de reembossament estan destinades a compensar les persones assegurades amb:

- a) La cobertura de les despeses derivades dels actes, processos i serveis sanitaris de l'àmbit hospitalari, sociosanitari i ambulatori destinats a la prevenció, el diagnòstic, el tractament i la rehabilitació.
- b) La cobertura de les despeses derivades dels medicaments, els productes sanitaris i els dieteticoterapèutics.
- c) El transport sanitari.
- d) Les despeses de desplaçament i d'allotjament de la persona malalta i d'un acompanyant, en les condicions que s'estableixen per reglament.”

Article 38

Es modifica l'article 133 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 133. Persones beneficiàries

1. Tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament, sempre que compleixin els requisits de l'article 99 d'aquesta Llei, les persones assalariades, les persones que realitzen una activitat per compte propi, les persones incloses dins de qualsevol dels règims especials, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o del Govern, així com les persones assegurades indirectes, en les condicions definides en aquesta Llei.

2. Per tenir dret a les prestacions de reembossament, la persona que sigui beneficiària d'una pensió de

jubilació ha d'haver acumulat, com a mínim, 500 punts.

3. Sols té dret a les prestacions de reembossament la persona que sigui beneficiària d'una pensió vitalícia de viduitat si el seu cònjuge difunt, en el moment de la defunció, havia acumulat, com a mínim, 500 punts.”

Article 39

Es modifica l'article 134 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 134. *Nomenclatura*

1. Les prestacions de reembossament queden definides per un sistema de nomenclatura i d'acord amb la cartera de serveis i productes de salut fixada pel Govern.

2. La nomenclatura fa referència:

- als actes, els serveis, els processos i els productes de salut coberts;
- als prestadors autoritzats a efectuar el servei amb càrrec a la Caixa Andorrana de Seguretat Social;
- a les condicions de prestació;
- a la compatibilitat o incompatibilitat amb altres actes;
- a les tarifes;
- a la participació de la persona beneficiària en el cost, i
- al règim d'atorgament de les prestacions.

3. El Govern aprova aquest sistema de nomenclatura per reglament, després de l'informe preceptiu però no vinculant de Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 40

Es modifica l'article 135 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 135. *Tarifes de responsabilitat*

1. S'entén per “tarifes de responsabilitat” el valor assignat als actes, processos, productes i serveis inclosos a la nomenclatura.

2. Les tarifes dels medicaments i productes s'estableixen prenent com a base els preus unitaris o de referència.

3. Les tarifes poden indexar-se en funció del volum d'actes facturats.”

Article 41

Es modifica l'article 136 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 136. *Establiment de nomenclatura i tarifes de responsabilitat*

L'establiment i l'actualització de la nomenclatura i de les tarifes de responsabilitat es pot fer per acte professional, per procés d'atenció, per productes o serveis, per estades, per pressupost global o per qualsevol altra unitat en ús, d'acord amb el que s'estableixi per reglament, amb l'informe previ del Consell d'Administració.

Quan les tarifes de responsabilitat fan referència a processos d'atenció sanitària en els quals intervenen diversos prestadors, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa l'import total de la tarifa al prestador principal amb l'obligació que el prestador principal remuneri els prestadors restants. Reglamentàriament s'ha de definir el prestador principal en els processos en què intervinguin diversos prestadors de serveis de salut.”

Article 42

Es modifica l'article 138 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 138. *Col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors de serveis de salut*

1. La col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors de serveis de salut establerts a Andorra s'estableix mitjançant convenis d'acord amb el que segueix:

a) La Caixa Andorrana de Seguretat Social, per establir convenis amb els prestadors de salut, els negocia amb els diversos col·legis professionals directament afectats i, una vegada conclusos, els prestadors de serveis de salut s'hi poden adherir. L'adhesió pot comportar condicions específiques per a determinats especialistes segons la particularitat del servei ofert.

En el cas que la Caixa Andorrana de Seguretat Social i un col·legi professional directament afectat no arribin a concloure cap conveni, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot establir un conveni individualitzat amb els prestadors de serveis de salut.

Aquestes regles també s'apliquen en cas de modificació d'un conveni.

b) El conveni ha de definir les relacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social amb les persones i entitats prestadores de serveis, així com l'obligació d'aquestes persones i entitats d'aplicar una

nomenclatura i unes condicions tarifàries determinades, i prestar els serveis en les condicions que estableix la normativa vigent en cada moment.

c) Per signar conveni els professionals de la salut han d'estar degudament acreditats pel ministeri responsable de la salut d'acord amb els criteris que s'estableixin per reglament.

d) Els convenis inclouen objectius de qualitat assistencial així com de racionalització de la despesa d'acord amb la política sanitària i pressupostària del Govern.

e) La col·laboració entre un prestador sanitari i la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot incloure tots o una part dels serveis oferts pel prestador a unes condicions tarifàries fixades en el conveni.

f) En els convenis han de constar els motius de desconvençió d'acord amb el que estableix aquesta Llei i el seu desenvolupament reglamentari.

2. La col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors i altres entitats de serveis de salut i establiments sanitaris establerts a l'estranger es regula d'acord amb els convenis específics signats i seguint els criteris de planificació sanitària que estableix el Govern.”

Article 43

Es modifica l'article 139 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 139. *Reembossament de les prestacions*

1. La Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa part o la totalitat de les tarifes de responsabilitat corresponents a les prestacions incloses en la nomenclatura, sempre que siguin efectuades, prescrites i dispensades per prestadors de serveis de salut que hagin signat el conveni amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social o s'hi hagin adherit, tant si són nacionals com estrangers.

No obstant això, excepcionalment i en les condicions que es fixin per reglament, el Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot autoritzar la presa en càrrec de prestacions de reembossament quan es refereixin a actes o processos sanitaris que es prestin en la xarxa de sanitat pública dels països amb conveni amb Andorra, i que no puguin obtenir-se de prestadors de serveis de salut convencionats.

2. Les despeses derivades de prestacions sanitàries es poden abonar a l'assegurat directe o al prestador.

3. S'abonen en el 100% de les tarifes de responsabilitat i sempre d'acord amb la nomenclatura vigent les despeses derivades de les prestacions efectuades o prescrites com a

conseqüència d'un accident laboral o d'una malaltia professional.

4. També tenen dret a un reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat les persones següents:

a) Les persones discapacitades que rebin una pensió de solidaritat i les persones que, com a conseqüència d'una invalidesa, resten incapacitades per exercir qualsevol activitat professional.

b) Les persones amb recursos econòmics insuficients, d'acord amb els requisits establerts per reglament.

c) Els orfes fins als 18 anys, o fins als 25 anys en el cas que cursin estudis en un establiment d'ensenyança reconegut.

d) Les persones que resten sota la tutela del Govern.

5. El Govern, després de l'informe del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, pot establir reglamentàriament altres supòsits en què determinats col·lectius tinguin dret a un reembossament fins a un 100% de les tarifes de responsabilitat.

6. La resta de prestacions s'abonen en funció de la participació de la persona beneficiària que s'estableix en l'article 139 bis.”

Article 44

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, l'article 139 bis, amb la redacció següent:

“Article 139 bis. *Participació de la persona beneficiària*

1. La participació de la persona beneficiària en les tarifes dels actes i processos inclosos en la nomenclatura es fixa per reglament, després de l'informe del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i té en compte el tipus de prestació, les condicions de dispensació de l'atenció, el tipus de centre o establiment que proveeix els serveis i el grup de població afectat.

2. La participació en les tarifes per part de la persona beneficiària pot representar una quantitat fixa o bé un valor proporcional a les tarifes. En aquest darrer cas la persona beneficiària participa en els percentatges següents:

a) Fins a un 10% de les tarifes per despeses derivades de l'atenció hospitalària.

b) Del 20% al 50% de les tarifes per despeses derivades d'altres actes, productes o processos d'atenció sanitària.

3. Reglamentàriament també es fixen límits màxims en la participació anual en la despesa en atenció hospitalària i en els altres actes, productes i serveis sanitaris, així com de les persones beneficiàries que

presentin ingressos reduïts o que estiguin afectades de patologies cròniques.”

Article 45

Es modifica l'article 140 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 140. *Finalització de les prestacions*

1. Les prestacions de reembossament atorgades com a conseqüència d'un accident o d'una malaltia constatats abans o després de la data del cessament laboral o de la finalització de l'activitat professional, es reembossen mentre duri la malaltia o els efectes de l'accident i sempre que la persona afectada mantingui la residència a Andorra, d'acord amb els límits següents:

- a) Fins a seixanta dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions ha cotitzat menys de sis mesos.
- b) Fins a noranta dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions ha cotitzat entre sis i trenta-sis mesos.
- c) Fins a cent vint dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions han cotitzat més de trenta-sis mesos.

Als efectes d'aquest article, el requisit de residència a Andorra s'equipara al fet de disposar d'autorització de treball per a treballadors fronterers.

2. Els límits establerts al número anterior, si en el moment de la data del cessament o de la finalització es perceben prestacions econòmiques d'incapacitat temporal o maternitat, comencen a comptar des del moment en què finalitza el dret a percebre la prestació a la qual té dret la persona beneficiària.”

Article 46

Es modifica l'article 141 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 141. *Règim d'atorgament de les prestacions*

1. S'entén per “tercer pagador” el règim en el qual la Caixa Andorrana de Seguretat Social abona directament al prestador de serveis les despeses que són a càrrec de la seguretat social.

2. La Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa en règim de tercer pagador, en les condicions que es fixin reglamentàriament, les despeses derivades de les prestacions següents:

- a) les prestacions que tenen dret al reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat;
- b) les prestacions hospitalàries;

c) les prestacions en les quals la participació de la persona beneficiària estigui limitada amb un import màxim anual, d'acord amb l'article 139 bis 3;

d) les prestacions en les quals la persona beneficiària participa en un import fix o per a les quals la tarifa s'indexa al nombre d'actes facturats.

3. Per reglament es poden establir altres casos en què les prestacions es reembossen en règim de tercer pagador.

4. En els supòsits en què no sigui aplicable el règim de tercer pagador, la persona assegurada paga directament als prestadors i posteriorment demana el reembossament a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 47

Es modifica l'article 142 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 142. *Reembossament en cas de maternitat*

1. Tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament en cas de maternitat, sempre que compleixin els requisits de l'article 99 d'aquesta Llei, les persones assalariades, les persones que realitzen una activitat per compte propi, les persones incloses dins de qualsevol dels règims especials, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i de pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o del Govern, així com les persones assegurades indirectes, en les condicions definides per aquesta Llei.

2. Les prestacions de reembossament en cas de maternitat s'estableixen per reglament i comprenen:

- a) El pagament del preu fet del part corresponent als honoraris del metge o del llevador.
- b) El reembossament de les despeses de sojorn a la clínica o a l'hospital.
- c) La cobertura de les despeses mèdiques, de farmàcia i d'hospitalització que es puguin produir eventualment a conseqüència del part.
- d) Els controls prenatals definits.
- e) Les despeses derivades de l'estat de salut del nadó mentre estigui ingressat a la clínica o a l'hospital.

3. Les despeses derivades d'actes sanitaris efectuats com a conseqüència de la maternitat s'abonen en el 100% de les tarifes de responsabilitat i sempre d'acord amb la nomenclatura dels actes sanitaris vigents.”

Article 48

Es modifica l'article 144 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 144. Consulta mèdica i certificat

1. Per a qualsevol interrupció de l'activitat professional a causa de malaltia o d'accident, la persona assegurada ha de consultar un metge o odontòleg, obtenir el certificat al qual es refereix aquest article i seguir el tractament mèdic prescrit.

2. Quan es cursa una sol·licitud de prestacions econòmiques per incapacitat temporal, la persona assegurada ha de presentar un certificat establert per un metge o odontòleg convencionat que atesti que la persona assegurada està temporalment impedida per exercir la seva activitat professional, el motiu de l'impediment, i el nombre de dies previsiblement necessaris per al procés curatiu.

El termini de presentació d'aquest certificat, la seva regulació i la codificació de les causes d'interrupció laboral es determinen reglamentàriament d'acord amb estàndards internacionals.

No s'admetran sol·licituds d'aquestes prestacions econòmiques que es presentin dins del termini del qual disposa l'empresa per comunicar la baixa de la persona treballadora d'acord amb l'article 35, llevat que derivin d'un accident degudament acreditat i esdevingut durant la relació laboral.

3. Poden certificar la incapacitat temporal i prescriure les pròrrogues admeses en aquesta Llei els metges i odontòlegs convencionats i, en situacions en què no sigui possible la intervenció d'un metge o odontòleg convencionat, un metge de l'àrea de control sanitari.”

Article 49

Es modifica l'article 145 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 145. Taula de patologies, durada de la baixa i especialitat dels facultatius

1. S'ha d'establir per reglament una taula que relacioni les patologies més corrents, el nombre de dies de baixa que corresponen habitualment com a màxim a cada patologia i les persones prestadores de serveis de salut habilitades per prescriure la baixa i les eventuais pròrrogues.

Aquesta relació es fonamenta en estudis elaborats per l'Organització Mundial de la Salut o per altres organismes internacionals i es fa amb la consulta prèvia a les persones prestadores de serveis de salut en exercici a Andorra i als col·legis que les representen.

2. Si la baixa s'ha de prorrogar, el metge tractant ha de presentar un informe mèdic complementari detallat que justifiqui la pròrroga a requeriment de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 50

Es modifica l'article 146 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 146. Examen complementari

1. L'àrea de control sanitari de la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot convocar, durant tot el període en què la persona assegurada percep la prestació econòmica, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i realitzar qualsevol activitat que tingui per objecte comprovar el manteniment dels fets i de la situació que va ser la causa origen de la prestació.

2. Quan la Caixa Andorrana de Seguretat Social, en vista de les seves activitats de comprovació i després d'escoltar els prestadors de serveis de salut que li han prescrit la baixa, considera que la persona assegurada es troba en condicions de tornar a treballar, ha de donar-li l'alta mèdica.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social comunica la decisió d'alta mèdica a la persona assegurada, a l'empresa si es tracta d'una persona assalariada, així com al prestador de salut que ha prescrit la baixa.

4. L'alta mèdica atorgada per la Caixa Andorrana de Seguretat Social a una persona assalariada no finalitza la suspensió del contracte de treball mentre no s'exhaureixi el termini de recurs i, un cop interposat aquest recurs, es manté la suspensió del contracte de treball almenys durant la tramitació del recurs. Aquesta previsió s'ha d'indicar a la comunicació de l'alta mèdica a l'empresa.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social informa també l'empresa si la persona assalariada ha interposat recurs i sobre la decisió del Consell d'Administració, si es pronuncia.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social no assumeix responsabilitat administrativa per l'atorgament de l'alta mèdica, ni tan sols en el cas que judicialment es revoqui l'alta mèdica atorgada.

5. La no-presentació a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat, no trobar-se al domicili en la franja horària segons el que s'estableixi per reglament, o la realització de qualsevol conducta contrària al procés curatiu en període d'incapacitat temporal i la constatació de demora no justificada en els tractaments, comporta l'alta administrativa i la suspensió de la prestació.”

Article 51

S'afegeix l'article 146 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

“Article 146 bis. *Període de cotització*”

1. Per accedir a les prestacions econòmiques per incapacitat temporal derivades d'accident no laboral o malaltia comuna, la persona assegurada ha d'acreditar una de les condicions específiques següents:

2. Noranta dies de cotització dins el període dels sis mesos anteriors a la data del fet causant.

3. Cent vuitanta dies de cotització dins el període dels vint-i-quatre mesos anteriors a la data del fet causant.

4. En cas d'accident de treball o malaltia professional, no es requereix cap període previ de cotització.”

Article 52

Es modifica l'article 147 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 147. *Càlcul de la prestació*”

1. Les modalitats de pagament de les prestacions econòmiques per incapacitat temporal són les següents:

a) Per malaltia professional i accident laboral:

- Fins al trentè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 66% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir del trenta-unè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 70% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir dels cinc-cents quaranta dies d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 60% de la trentena part de la base de càlcul.

b) Per malaltia comuna i accident no laboral:

- Fins al trentè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 53% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir del trenta-unè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 66% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir dels cinc-cents quaranta dies d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 60% de la trentena part de la base de càlcul.

2. La percepció de la prestació econòmica per incapacitat temporal és compatible amb la percepció d'altres pensions, en els termes que segueixen.

Si la persona assegurada en situació d'incapacitat temporal percep una pensió per invalidesa o per jubilació, ha d'optar entre percebre solament la pensió i no la prestació per incapacitat temporal, o bé percebre l'import mensual que resulti d'aplicar,

sobre la suma de la pensió i de la base de càlcul de la prestació d'incapacitat temporal, els percentatges que corresponguin d'acord amb l'apartat 1 d'aquest article en funció del tipus de malaltia o accident i del temps durant el qual es meritin ambdós prestacions.

En aquest darrer cas es redueix la quantia de la prestació temporal perquè no superi el límit assenyalat en l'apartat anterior.”

Article 53

Es modifica l'article 165 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 165. *Contingut econòmic de la pensió*”

1. Després d'haver-se fixat el grau d'incapacitat, la persona assegurada té dret a un capital o a una pensió en les condicions dels apartats següents.

2. Si presenta una disminució de fins al 20% de capacitat per exercir una activitat professional, té dret a un capital, que es calcula com segueix:

a) Si la disminució és inferior o igual al 10%, el capital és l'equivalent a dos vegades la base de càlcul actualitzada.

b) Si la disminució és superior al 10% i inferior o igual al 20%, el capital és el nombre de vegades la base de càlcul que resulta de l'aplicació de la taula següent:

Disminució apreciada	n. vegades base de càlcul
Entre 10% i 11%	2,5
Entre 11% i 12%	3
Entre 12% i 13%	3,5
Entre 13% i 14%	4
Entre 14% i 15%	4,5
Entre 15% i 16%	5
Entre 16% i 17%	5,5
Entre 17% i 18%	6
Entre 18% i 19%	6,5
Entre 19% i 20%	7

3. Si la disminució apreciada se situa entre el 20% i el 50%, la persona assegurada té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada, d'acord amb l'article 121, el 50% del percentatge d'invalidesa reconegut.

4. Si la disminució apreciada se situa entre el 51% i el 70%, té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada, d'acord amb l'article 121, el 75% del percentatge d'invalidesa reconegut.

5. Si la disminució apreciada és superior al 70%, té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada, d'acord amb l'article 121, el 100% del percentatge d'invalidesa reconegut.

Article 54

Es modifica l'article 167 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 167. *Persones beneficiàries*

1. Per tenir dret a la pensió d'invalidesa, la persona assegurada ha de complir els requisits generals regulats als articles 117, 118 i 120.

2. Quan la situació que produeix el dret a sol·licitar la pensió d'invalidesa derivi d'un accident no laboral o d'una malaltia comuna, la persona assegurada ha d'haver cotitzat a la branca general abans de l'últim certificat per incapacitat temporal que ha esdevingut invalidant, esmentat a l'article 144, o bé abans de la data del fet causant en cas que no hi hagi certificat, els terminis mínims següents:

a) Si la persona assegurada té entre cinquanta-set i seixanta-quatre anys, cent vint mesos.

b) Si la persona assegurada té entre vint-i-un i cinquanta-set anys, el nombre mínim de mesos resultant de l'aplicació de la fórmula (edat x 3) - 51; l'edat es compta en anys complerts per la persona interessada.

c) Si la persona assegurada té menys de vint-i-un anys, dotze mesos.”

Article 55

Es modifica l'article 169 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 169. *Categories de les persones beneficiàries*

Les persones assegurades beneficiàries d'una pensió d'invalidesa es classifiquen en dos grups:

Grup 1: persones assegurades que poden continuar treballant.

Grup 2: persones assegurades que queden incapacitades per exercir qualsevol activitat professional.”

Article 56

Es modifica l'article 170 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 170. *Import de la pensió*

1. A l'efecte de determinar la pensió d'invalidesa per malaltia comuna o accident no laboral, es tenen en compte els punts de jubilació reals adquirits fins al

moment de causar dret a pensió, més els punts que la persona interessada hagués generat eventualment fins a la data en què compleixi l'edat d'accés ordinari a la pensió de jubilació, segons l'article 196.

2. A l'efecte del que estableix l'apartat anterior, la pensió d'invalidesa es determina seguint les regles següents:

a) Es determinen els punts pensionables de la persona assegurada (PPA), d'acord amb el que preveu l'article 200, i es calculen de la forma següent:

$$PPA = \text{Punts de jubilació adquirits} / (12 \times \text{nombre de mesos cotitzats})$$

b) Es determina el nombre de mesos de cotització teòrica (NMCT), que és el nombre de mesos compresos entre la data en què es causa dret a pensió i la data en què la persona assegurada compliria l'edat d'accés ordinari a la pensió de jubilació.

$$NMCT = (\text{Edat jubilació ordinària} \times 12) - \text{Edat, en mesos, de l'assegurat en el moment en què causa dret a pensió d'invalidesa}$$

c) Es calcula la pensió teòrica de jubilació, de la manera següent:

$$\text{Pensió teòrica de jubilació} = PPA \times (\text{Nombre de mesos cotitzats} + NMCT) \times \text{Preu de venda del punt de jubilació}$$

d) Si la persona assegurada queda capacitada per exercir alguna activitat professional, la seva pensió correspon al 50% de la pensió teòrica de jubilació.

e) Si la persona assegurada queda incapacitada per exercir qualsevol activitat professional, la seva pensió correspon al 100% de la pensió teòrica de jubilació.

Article 57

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social l'article 170 bis, amb la redacció següent:

“Article 170 bis. *Complement no contributiu de les pensions d'invalidesa*

1. Complint les condicions previstes en aquest article, tenen dret a percebre un complement no contributiu de la pensió d'invalidesa les persones assegurades que mantinguin la seva residència legal al Principat d'Andorra, a les quals s'hagi atorgat una pensió d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna i que no tinguin dret a una pensió de solidaritat de les previstes a la Llei de serveis socials i sociosanitaris.

2. El complement no contributiu és igual a la diferència entre l'import de la pensió d'invalidesa (sumant la que percebi a Andorra amb les que

eventualment percebi d'organismes públics estrangers) i el 40% del salari mínim per a les persones assegurades del grup 1, i al 80% del salari mínim per a les persones assegurades del grup 2.

3. El complement no contributiu de la pensió d'invalidesa sumat a l'import de la pensió d'invalidesa no pot superar la base de càlcul prevista a l'article 121. Si així succeeix, aquell complement no contributiu s'ha de reduir fins que la suma amb la pensió no superi la dita base de càlcul.

4. El complement no contributiu es paga mentre es pagui pensió d'invalidesa, sense perjudici de la possibilitat d'optar a una pensió de solidaritat quan la pensió d'invalidesa es transformi en pensió de jubilació.”

Article 58

Es modifica l'article 172 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 172. *Compatibilitat de la pensió d'invalidesa amb el treball*

1. La pensió d'invalidesa és compatible amb la realització d'una activitat assalariada o professional, excepte en cas que a les persones assegurades se'ls hagi assignat el grup 2 d'acord amb la regulació de l'article 169.

2. La pensió d'invalidesa de la persona beneficiària que, a més, és assalariada es redueix en la quantitat necessària per tal que, un cop sumada al complement no contributiu i altres pensions de l'estranger pel mateix concepte, juntament amb el salari que rep, la quantitat resultant no sigui superior al salari global mensual mitjà, revalorat d'acord amb l'IPC, que rebia abans de constatar-se la patologia que ha resultat invalidant.

3. La pensió d'invalidesa de la persona beneficiària que, a més, realitza activitats per compte propi es redueix en la quantitat necessària per tal que, sumada al complement no contributiu i amb els ingressos obtinguts per l'activitat professional, la quantitat resultant no sigui superior al salari global mensual mitjà, revalorat d'acord amb l'IPC, cotitzat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social pel conjunt de les persones assalariades de l'any immediatament anterior a la constatació de la patologia que ha resultat invalidant. Aquest apartat es regula per reglament.”

Article 59

Es modifica l'article 174 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 174. *Pensió d'invalidesa en arribar a 65 anys*

1. En arribar a 65 anys, les persones beneficiàries d'una pensió d'invalidesa han de fer valer els seus drets a la jubilació prenent com a base les regles fixades als articles 194 i següents.

2. Si la pensió de jubilació resultant és inferior en quantitat a la pensió d'invalidesa sense comptar, si escau, el complement no contributiu, la pensió de jubilació s'incrementa automàticament fins a igualar l'import de la pensió d'invalidesa, sense el complement no contributiu, que es percebia.

3. Si la persona beneficiària d'una pensió d'invalidesa, en arribar a 65 anys, té dret al capital de jubilació, pot optar entre percebre'l o bé percebre una pensió de jubilació igual a la pensió d'invalidesa sense el complement no contributiu que rebia, sense tenir dret a percebre el capital de jubilació que li correspondria.”

Article 60

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, l'article 174 bis, amb la redacció següent:

“Article 174 bis. *Import màxim de les pensions d'invalidesa*

En cap cas l'import mensual de la pensió, inclòs el complement no contributiu, no pot ser superior a 2,5 vegades el salari mínim mensual oficial corresponent als treballadors de 18 anys o més vigent en el moment de la seva concessió.”

Article 61

Es modifica l'article 178 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 178. *Import*

L'import del capital per defunció és igual a les despeses justificades derivades de l'òbit, amb un import màxim equivalent a tres vegades el salari mínim oficial vigent en el moment del fet causant.”

Article 62

Es modifica l'article 179 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 179. *Objecte*

1. Les pensions de reversió són destinades a compensar la pèrdua de guanys resultants de la defunció de la persona assegurada directa.

2. Existeixen dos tipus de pensions de reversió: viduïtat i orfenesa.

3. Quan concorri el beneficiari d'una pensió temporal de viduïtat amb un o diversos beneficiaris

de pensions d'orfenesa, la suma dels respectius imports de pensió, inclosos els complements no contributius, no pot excedir el 100% de la pensió, inclòs l'eventual complement no contributiu, o del salari que percebia la persona assegurada difunta –o de la suma d'ambdós si aquesta persona percebia l'una i l'altre– o de la base de cotització que corresponia a l'assegurat per compte propi en el moment del fet causant si aquest es trobava inclòs en aquest col·lectiu. En cas que es doni aquest excés, l'import de les pensions es redueix proporcionalment.

4. La persona beneficiària d'una pensió de viduïtat vitalícia que concorri en qualsevol dels supòsits de l'apartat anterior no té reducció de la pensió per aquesta circumstància.”

Article 63

Es modifica l'article 181 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 181. *Persones beneficiàries*

1. Té dret a la pensió de viduïtat, quan mor la persona assegurada, el cònjuge supervivent o la persona que estava unida a aquella formant una unió estable de parella convivent en el moment de la defunció.

Quan la mort tingui per motiu un accident no laboral o una malaltia comuna, es requereix també que el matrimoni o la inscripció al Registre Civil com a unió estable de parella tingui una vigència d'almenys dos anys abans de la data de la defunció, o que hi hagi fills comuns.

2. També tenen dret a la pensió de viduïtat temporal o a una pensió de viduïtat vitalícia, en les condicions fixades en els articles 182 a 186, les persones que han estat vinculades a la persona assegurada difunta, per matrimoni o unió estable de parella i existeixi separació, divorci o extinció de la unió estable de parella, sempre que aquestes persones:

- a) si escau, compleixin els requisits del segon paràgraf de l'article 181.1 anterior;
- b) no s'hagin tornat a casar o a formar una nova unió estable de parella;
- c) i, a més, tinguin dret a percebre del difunt en el moment de la defunció una pensió compensatòria o una pensió d'aliments, o acreditin que la persona assegurada difunta satisfèia, en el moment del fet causant, tota o part de les càrregues familiars que corresponguin al cònjuge o la persona supervivent de la parella.

3. En cas de concórrer el cònjuge difunt o la persona assimilada i una o diverses persones de les esmentades en el número segon d'aquest article, la

distribució de la pensió s'efectua d'acord amb el que estableix l'article 186.”

Article 64

Es modifica l'article 182 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 182. *Import de les pensions temporals*

1. Les vídues o els vidus d'edat inferior a cinquanta-cinc anys al moment de la defunció de la persona assegurada cobren una pensió de viduïtat que s'atorga per una durada limitada.

2. L'import de la pensió de viduïtat temporal correspon al 50% de la pensió de jubilació que tenia atribuïda o hauria correspost a la persona assegurada difunta, amb un màxim del 120% del salari mínim oficial mensual. Si la persona difunta hagués tingut dret a percebre un capital en concepte de pensió de jubilació, la pensió de viduïtat correspon al 50% d'aquest capital.

3. La durada de la pensió és la següent:

- a) Trenta mesos, per a les vídues o els vidus de menys de trenta anys.
- b) Cinquanta-quatre mesos, per a les vídues o els vidus de trenta anys o més i de menys de quaranta-cinc anys.
- c) Seixanta mesos, per a les vídues o els vidus de quaranta-cinc anys o més i de menys de cinquanta-cinc anys”

Article 65

S'afegeix l'article 182 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

“182 bis. *Complement no contributiu de les pensions de viduïtat temporals*

1. Les vídues o els vidus amb dret a una pensió de viduïtat temporal han de rebre una pensió de viduïtat pel mateix concepte que, sumada a la pensió que puguin rebre de qualsevol organisme de seguretat social estranger, sigui com a mínim igual al 60% del salari mínim oficial mensual, sempre que mantinguin la seva residència legal al Principat d'Andorra o sempre que la defunció hagi estat originada per un accident laboral o una malaltia professional.

2. La diferència fins a arribar al percentatge del salari mínim oficial mensual establert a l'epígraf 1 anterior es denomina “complement no contributiu de la pensió de viduïtat temporal” i el seu finançament és a càrrec del pressupost del Govern, d'acord amb el que es regula a l'article 86.”

Article 66

Es modifica l'article 183 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 183. Import de les pensions vitalícies

Les vídues o els vidus de cinquanta-cinc anys o més en el moment de la defunció de la persona assegurada cobren una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o que hauria correspost a la persona difunta en el moment de la jubilació. En el cas que la persona difunta tingués dret a una prestació de jubilació en forma de capital, la vídua o el vidu tindrà dret a percebre la meitat del capital que hauria correspost al difunt.”

Article 67

Es modifica l'article 184 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 184. Complement no contributiu de les pensions vitalícies

1. Si la suma de les bases de cotització a la branca general de la persona assegurada difunta és igual o superior a la que resulta de sumar dos-centes quaranta mensualitats del salari mínim que en cada moment estigui vigent, les vídues o els vidus d'edat compresa entre cinquanta-cinc i cinquanta-nou anys, ambdós incloses, han de rebre, com a mínim, una pensió de viduïtat igual al 50% del salari mínim oficial, sempre que mantinguin la residència legal al Principat d'Andorra i que els ingressos de la persona interessada siguin inferiors al salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

El càlcul de la quantitat cotitzada es regula per reglament, però té en compte les qüestions següents:

- a) Les bases de cotització que siguin iguals o superiors al salari mínim que en cada moment estigui vigent es computen íntegrament.
- b) Les bases de cotització en períodes d'incapacitat temporal o maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs, amb independència de la seva quantitat, s'entenen per un valor igual a la seva base de càlcul.
- c) Les bases de cotització que siguin inferiors al salari mínim que en cada moment sigui vigent es poden sumar fins que la suma sigui igual o superior al salari mínim que en cada moment estigui en vigor; en aquest cas, es computen íntegrament.

2. La manera d'actualitzar els salaris mínim vigents en cada moment i el mètode en els períodes en què no hi havia salari mínim es determina per reglament, tenint en compte el nombre de punts que s'haurien

d'haver comprat durant tot el temps en què encara no s'havia regulat el salari mínim oficial.

3. La diferència entre la pensió mínima i la pensió de viduïtat que correspondria en aplicació del que determina l'article 183 es denomina “part no contributiva de la pensió de viduïtat” i el seu finançament és a càrrec del pressupost del Govern, d'acord amb el que es regula a l'article 86.”

Article 68

Es modifica l'article 185 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 185. Import de la pensió de viduïtat derivada d'accident de treball o malaltia professional

En el supòsit que el difunt hagués mort per accident de treball o malaltia professional, el cònjuge supervivent o la persona que estava unida a aquella formant una unió estable de parella, si té més de cinquanta-cinc anys, pot optar entre cobrar una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o que hauria correspost a la persona difunta en el moment de la jubilació, o percebre una pensió temporal mensual per una durada de seixanta mesos calculada d'acord amb l'article 182 i el 182 bis.”

Article 69

Es modifica l'article 186 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 186. Pagament de les pensions en cas de separació, divorci o dissolució d'unió estable de parella i distribució de la pensió entre les persones beneficiàries

1. En el supòsit de separació, de divorci o de dissolució d'una unió estable de parella, la persona o les persones beneficiàries perceben cada una d'elles l'import de la pensió vitalícia o temporal de viduïtat deixada per la persona assegurada únicament en proporció al temps de convivència de cada una d'elles amb la persona assegurada, tenint en compte el temps cotitzat per aquesta persona a la seguretat social. En el cas que la persona assegurada hagués tingut dret a percebre un capital de jubilació, el capital de viduïtat és també proporcional al temps de convivència, en relació amb el temps total de cotització de la persona assegurada.

2. En els supòsits en els quals el cònjuge o la parella de fet convivents amb la persona assegurada en el moment de la defunció concorrin, per la pensió de viduïtat, amb altres persones beneficiàries que compleixin els requisits de l'article 181, s'aplica a totes elles la proporció esmentada en l'apartat primer d'aquest article, si bé el cònjuge o la parella que

mantenien el vincle i la convivència en el moment de la defunció de la persona assegurada perceben, com a mínim, el 50% de l'import total de la pensió de viduïtat.

3. En cas que el cònjuge vidu o la persona assimilada tingui menys de cinquanta-cinc anys i concorri amb altres persones beneficiàries, la pensió temporal de viduïtat del cònjuge vidu o persona assimilada es redueix en el mateix percentatge de la pensió vitalícia atribuïda a les altres persones beneficiàries.

4. En tots els casos previstos en els apartats precedents, en el moment de la defunció de les persones beneficiàries esmentades a l'apartat primer d'aquest article, o en cas que aquestes persones contraguin nou matrimoni o formin una nova parella, el cònjuge vidu o la persona assimilada que mantenen el vincle i la convivència al moment de la defunció acumulen la part de pensió o percentatge que percebien aquelles. Al contrari, si són el dit cònjuge vidu o la persona assimilada convivents els que deixen de percebre la pensió per qualsevol causa, les altres persones beneficiàries mantenen la mateixa pensió que tenien atribuïda, sense que puguin acumular la part de pensió que percebia el cònjuge vidu o la persona assimilada convivents. L'acumulació tampoc s'aplica entre les persones beneficiàries esmentades a l'apartat primer d'aquest article.”

Article 70

Es modifica l'article 188 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 188. *Compatibilitat*

La pensió de viduïtat és compatible amb qualsevol renda derivada de l'activitat professional del cònjuge o la parella supervivent.

També és compatible amb la percepció, per part del cònjuge o la parella supervivent, de qualsevol pensió econòmica de la seguretat social.”

Article 71

Es modifica l'article 189 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 189. *Persones beneficiàries*

1. Tenen dret a la pensió d'orfenesa, sempre que siguin menors de divuit anys, les persones següents:

- a) Els fills d'una persona assegurada difunta.
- b) Els fills del cònjuge supervivent aportats al matrimoni o a la parella de fet si conviuen i depenien econòmicament de la persona assegurada difunta i no cobren cap altra pensió d'orfenesa

generada pel seu progenitor que no forma part d'aquest matrimoni o parella de fet.

2. Aquestes persones també tenen dret a la pensió d'orfenesa si tenen entre divuit i vint-i-cinc anys i compleixen els requisits següents:

a) Cursen estudis en un establiment d'ensenyança reconegut i no perceben rendes regulars derivades de treball assalariat o d'activitat professional d'una quantitat igual o superior al salari mínim oficial en còmput anual.

b) Són discapacitades i no cobren una pensió de solidaritat, ni cap altra pensió derivada de la situació de discapacitat fora d'Andorra.”

Article 72

Es modifica l'article 191 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 191. *Import de les pensions d'orfenesa*

1. L'import de la pensió d'orfenesa correspon al 20% de la pensió que tenia atribuïda o hauria correspost a la persona assegurada difunta, amb un màxim del 30% del salari mínim oficial.

2. La defunció del pare i de la mare pot suposar la generació del dret de dos pensions d'orfenesa, si ambdós compleixen els requisits establerts en aquesta Llei.

En aquest cas, s'acumulen ambdós pensions.”

Article 73

S'afegeix l'article 191 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

“Article 191 bis. *Complement no contributiu de les pensions d'orfenesa*

1. Tenen dret a percebre un complement no contributiu de la pensió d'orfenesa els orfes que tenen dret a una pensió d'orfenesa de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, sempre que mantinguin la seva residència legal al Principat d'Andorra, llevat que s'acullin al supòsit de l'article 189.2.a, o sempre que la defunció hagi estat originada per un accident laboral o una malaltia professional.

2. El complement no contributiu és igual a la diferència entre el 30% del salari mínim oficial mensual i l'import de la pensió d'orfenesa contributiva.

L'import de la pensió d'orfenesa contributiva correspon a l'import calculat segons l'article 191 més l'import de la pensió de caràcter contributiu que l'orfe percebi d'organismes de seguretat social d'altres països.

3. La defunció dels dos cònjuges o membres de la unió estable de parella pot suposar la generació del dret de complements no contributius de les dos pensions d'orfenesa, si ambdós compleixen els requisits establerts en aquesta Llei.

4. En el cas d'orfes que tenen dret a la pensió d'orfenesa d'acord amb l'article 189.2.a i que perceben rendes regulars derivades de treball assalariat o d'activitat professional d'una quantia inferior al salari mínim oficial, l'import del complement no contributiu de la pensió d'orfenesa no pot ser superior a la diferència entre el salari mínim oficial mensual i la renda salarial percebuda."

Article 74

Es modifica l'article 195 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 195. *Requisits per generar el dret al capital*

1. Per tenir dret a generar el capital per jubilació, la persona assegurada ha d'haver complert seixanta-cinc anys i ha d'haver cotitzat a la branca de jubilació entre seixanta i cent vuitanta mensualitats.

2. També té dret a rebre el capital per jubilació, si així ho prefereix, la persona assegurada que sigui beneficiària d'una pensió de jubilació d'import igual o inferior al 5% del salari mínim oficial."

Article 75

Es modifica l'article 196 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 196. *Requisits per generar el dret a la pensió*

1. Té dret a la pensió per jubilació la persona assegurada que ha complert seixanta-cinc anys i ha cotitzat a la branca de jubilació almenys cent vuitanta mensualitats.

2. En cas de no complir aquesta edat també es té dret a la pensió per jubilació quan s'han acumulat quatre-cents vuitanta mensualitats de cotitzacions, d'acord amb el que es regula a l'article 202."

Article 76

Es modifica l'article 197 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 197. *Import del capital de jubilació*

En el supòsit que la persona assegurada compleixi els requisits regulats a l'article 195, el pagament del capital consisteix a retornar a la persona assegurada les cotitzacions a la branca jubilació efectuades, actualitzades d'acord amb l'IPC anual llevat que la Llei del pressupost de cada any disposi altrament.

En qualsevol cas, no s'aplica cap actualització de les cotitzacions per retornar durant el període corresponent als vint-i-quatre mesos anteriors a l'any en què s'atorga el capital de jubilació.

Per actualitzar les cotitzacions anteriors a l'any 1998, s'aplica la mitjana dels IPC francès i espanyol."

Article 77

Es modifica l'article 200 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 200. *Càlcul de l'import de la pensió*

1. La pensió de jubilació es determina prenent com a base la cotització efectuada i tenint en compte els conceptes següents:

- Punts de jubilació adquirits: Són el resultat de dividir la cotització de la persona assegurada a la branca jubilació pel preu de compra del punt.

- Preu de compra del punt: Import fixat anualment d'acord amb la Llei del pressupost, en què s'indexa el cost d'adquisició dels punts de jubilació.

- Preu de venda del punt: Valor dels punts de jubilació adquirits en el moment de fixar la pensió de jubilació. Es determina de conformitat amb el que preveu l'article 201.

- Punts pensionables de la persona assegurada (PPA): Són els que resulten de la fórmula següent:

$PPA = \text{Punts de jubilació adquirits} / (12 * \text{nombre de mesos cotitzats})$

- Punts pensionables 1 (PP1): Són els punts pensionables necessaris per obtenir una pensió de jubilació d'un import equivalent al 150% del salari mínim oficial mensual, amb quatre-cents vuitanta mesos de cotització:

$PP1 = 200\% \text{ salari mínim} / (480 * \text{preu de venda del punt de jubilació})$

- Punts pensionables 2 (PP2): Són els punts pensionables necessaris per obtenir una pensió de jubilació d'un import equivalent al 200% del salari mínim oficial mensual, amb quatre-cents vuitanta mesos de cotització:

$PP2 = 250\% \text{ salari mínim} / (480 * \text{preu de venda del punt de jubilació})$

- Punts pensionables 3 (PP3): Són els punts pensionables necessaris per obtenir una pensió de jubilació d'un import equivalent al 250% del salari mínim oficial mensual, amb quatre-cents vuitanta mesos de cotització:

$PP3 = 300\% \text{ salari mínim} / (480 * \text{preu de venda del punt de jubilació})$

2. L'import de la pensió de jubilació es fixa com segueix:

a) Quan els punts pensionables de la persona assegurada siguin iguals o inferiors a PP1, l'import mensual de la pensió és:

$$\text{Pensió} = \text{Nombre de mesos cotitzats} * \text{Preu de venda del punt} * \text{Punts Pensionables}$$

b) Quan els punts pensionables de la persona assegurada siguin superiors a PP1 i inferiors o iguals a PP2, l'import mensual de la pensió és:

$$\text{Pensió} = \text{Nombre de mesos cotitzats} * \text{Preu de venda del punt} * (\text{PP1} + (\text{PPA} - \text{PP1}) * \text{CR1})$$

c) Quan els punts pensionables de la persona assegurada siguin superiors a PP2 i inferiors o iguals a PP3, l'import de la pensió és:

$$\text{Pensió} = \text{Nombre de mesos cotitzats} * \text{Preu de venda del punt} * (\text{PP1} + (\text{PP2} - \text{PP1}) * \text{CR1}) + (\text{PPA} - \text{PP2}) * \text{CR2}$$

d) I quan els punts pensionables de la persona assegurada siguin superiors a PP3, l'import de la pensió es calcula aplicant la fórmula següent:

$$\text{Pensió} = \text{Nombre de mesos cotitzats} * \text{Preu de venda del punt} * (\text{PP1} + (\text{PP2} - \text{PP1}) * \text{CR1}) + (\text{PP3} - \text{PP2}) * \text{CR2} + (\text{PPA} - \text{PP3}) * \text{CR3}$$

En què els coeficients reductors (CR) tenen els valors següents: CR1=0,75; CR2=0,50; CR3=0,25

3. L'import de les pensions de jubilació s'actualitza anualment en funció del factor de sostenibilitat i d'acord amb el que estableixi la Llei del pressupost, en els termes previstos a l'article 200 bis.”

Article 78

S'afegeix l'article 200 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

“Article 200 bis. *Factor de sostenibilitat*

L'actualització de l'import de les pensions, del preu de venda del punt de jubilació i del preu de compra del punt de jubilació s'ha de calcular mitjançant l'índex següent:

$$FS_n = \left(\frac{IPCC_{n-1}}{IPC_{n-2}} + \frac{IPCC_{n-2}}{IPC_{n-3}} \right) / 2 \cdot 0,50 + \left(\frac{BCC_{n-1} \cdot (1 - tc_{n-1})}{BCC_{n-2} \cdot (1 - tc_{n-2})} + \frac{BCC_{n-2} \cdot (1 - tc_{n-2})}{BCC_{n-3} \cdot (1 - tc_{n-3})} \right) / 2 \cdot 0,50$$

En què:

- FS_n és el factor de sostenibilitat o l'índex d'actualització que s'aplica en l'exercici “n”.
- “n” és l'any de l'exercici d'aplicació de l'índex.

- “n-1” és el període comprès entre l'1 de juliol de 2 anys anteriors a l'exercici en què s'aplica i el 30 de juny de l'any anterior a l'exercici en què s'aplica.

- “n-2” és el període comprès entre l'1 de juliol de 3 anys anteriors a l'exercici en què s'aplica i el 30 de juny de 2 anys anteriors a l'exercici en què s'aplica.

- “n-3” és el període comprès entre l'1 de juliol de 4 anys anteriors a l'exercici en què s'aplica i el 30 de juny de 3 anys anteriors a l'exercici en què s'aplica.

- IPCC_{n-1} és l'índex de preus de consum corresponent al període “n-1”, corregit per l'evolució de la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista de la branca jubilació:

$$IPCC_{n-1} = IPC_{n-1} \cdot CP_{n-1} / CP_{n-2}$$

- IPC_{n-1} és l'índex de preus de consum corresponent al període n-1.

- CP_{n-1} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponent al període n-1.

$$CP_{n-1} = \text{Nombre mitjà de cotitzants a la branca jubilació de l'any n-1} / \text{Nombre mitjà de pensionistes a la branca jubilació l'any n-1}$$

- CP_{n-2} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponent al període n-2.

$$CP_{n-2} = \text{Nombre mitjà de cotitzants a la branca jubilació de l'any n-2} / \text{Nombre mitjà de pensionistes a la branca jubilació l'any n-2}$$

- IPCC_{n-2} és l'índex de preus de consum corresponent al període “n-2”, corregit per l'evolució de la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista de la branca jubilació:

$$IPCC_{n-2} = IPC_{n-2} \cdot CP_{n-2} / CP_{n-3}$$

- IPC_{n-2} és l'índex de preus de consum corresponent al període n-2.

- CP_{n-2} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponents al període n-2.

$$CP_{n-2} = \text{Nombre mitjà de cotitzants a la branca jubilació de l'any n-2} / \text{Nombre mitjà de pensionistes a la branca jubilació l'any n-2}$$

- CP_{n-3} és la ràtio de cotitzants mitjans per pensionista a la branca jubilació corresponents al període n-3.

$$CP_{n-3} = \text{Nombre mitjà de cotitzants a la branca jubilació de l'any n-3} / \text{Nombre mitjà de pensionistes a la branca jubilació l'any n-3}$$

- IPC_{n-3} és l'índex de preus de consum per a l'any n-3.

• BCC_{n-1} és el salari global mensual mitjà cotitzat a la branca jubilació corresponent al període $n-1$ corregit per l'evolució de la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació:

$$BCC_{n-1} = BC_{n-1} \cdot \frac{CP_{n-1}}{CP_{n-2}}$$

• BC_{n-1} és el salari global mensual mitjà cotitzat l'any $n-1$.

• CP_{n-1} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponents al període $n-1$.

• CP_{n-2} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponents al període $n-2$.

• BCC_{n-2} és el salari global mensual mitjà cotitzat a la branca jubilació corresponent al període $n-2$ corregit per l'evolució de la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació:

$$BCC_{n-2} = BC_{n-2} \cdot \frac{CP_{n-2}}{CP_{n-3}}$$

• BC_{n-2} és el salari global mensual mitjà cotitzat l'any $n-2$.

• CP_{n-2} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponents al període $n-2$.

• CP_{n-3} és la ràtio mitjana de cotitzants per pensionista a la branca jubilació corresponents al període $n-3$.

• tc és la taxa de cotització o percentatge de cotització a la branca general i a la branca de jubilació en cada un dels anys considerats.

Reglamentàriament s'estableix la fórmula de càlcul del nombre mitjà de cotitzants a la branca jubilació, del nombre mitjà de pensionistes a la branca jubilació i del salari global mensual mitjà cotitzat.

La Llei del pressupost pot establir la no-aplicació o la modulació d'aquest factor d'actualització de les pensions que siguin inferiors a una quantia determinada, quan el factor de sostenibilitat que s'hagi d'aplicar sigui inferior a 1."

Article 79

Es modifica l'article 201 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 201. *Factor de conversió*

1. El factor de conversió del punt de jubilació, és a dir, el nombre resultant de la divisió del preu de compra pel preu de venda, és de 9,6.

2. Qualsevol modificació en relació amb el factor de conversió del punt de jubilació es porta a terme per la Llei del pressupost per a cada exercici econòmic."

Article 80

Es modifica l'article 202 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 202. *Pensió de jubilació abans dels seixanta-cinc anys o pensió de jubilació anticipada*

1. La persona assegurada que ha complert seixanta-un anys, que té cotitzades més de quatre-centes vuitanta mensualitats a Andorra i que no treballa com a assalariada ni per compte propi, pot fer valer els seus drets a la jubilació.

2. El càlcul de la quantitat cotitzada es regula per reglament, d'acord amb els criteris següents:

a) Les bases de cotització que siguin iguals o superiors al salari mínim que en cada moment estigui vigent es computen íntegrament.

b) Les bases de cotització en períodes d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs, amb independència de la seva quantitat, s'entenen per un valor igual a la seva base de càlcul.

c) Les bases de cotització que siguin inferiors al salari mínim que en cada moment sigui vigent es poden sumar fins que la suma sigui igual o superior al salari mínim que en cada moment estigui en vigor; en aquest cas, es computen íntegrament.

3. La pensió de jubilació anticipada es calcula aplicant un coeficient tècnic reductor d'un 7% sobre la pensió resultant de l'article 200, per cada any o fracció d'any que en el moment de sol·licitar la pensió manqui fins a arribar a l'edat de jubilació establerta en l'article 196.1.

4. La modificació d'aquest coeficient tècnic reductor es fixa per la Llei del pressupost i requereix informe del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social."

Article 81

Se suprimeix l'article 203 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 82

Es modifica l'article 204 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 204. *Pensió de jubilació després dels seixanta-cinc anys o pensió de jubilació retardada*

La persona assegurada, en complir seixanta-cinc anys, pot optar per ajornar el cobrament de la pensió o del capital de jubilació a què tingui dret, sempre que continuï cotitzant a la branca general i a la branca de jubilació fins al moment de la jubilació efectiva.”

Article 83

Es modifica l'article 205 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 205. *Compatibilitat amb una activitat laboral*

1. La persona assegurada que està percebent una pensió de jubilació pot continuar treballant com a assalariada o per compte propi.
2. Si la persona beneficiària d'una pensió de jubilació anticipada inicia, després que se li concedeixi la pensió, una activitat assalariada o per compte propi, ja sigui a Andorra o a l'estranger, el pagament de la pensió se suspèn fins que deixi de treballar.
3. La persona assalariada o que faci una activitat per compte propi i sigui beneficiària d'una pensió de jubilació només cotitza a la branca general com qualsevol altra persona assegurada i té dret a les prestacions d'aquesta branca excepte en allò que regula l'article 174.2.”

Article 84

Se suprimeix l'article 206 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 85

Se suprimeix el títol IV de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 86

Es modifica l'article 219 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 219. *Tipus*

Són règims especials els corresponents a les persones següents:

- a) Els orfes de pare i mare i les altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat.
- b) Les persones internades en establiments penitenciaris.
- c) Les persones amb discapacitat.

d) Les persones assalariades que cobren una retribució inferior al salari mínim i són assegurades indirectes.

e) Les persones prejubilades.

f) Les persones estudiants de 25 a 30 anys.

g) Les persones registrades al Servei d'Ocupació que no reben la prestació econòmica per desocupació involuntària.

h) Les persones assegurades voluntàries a la branca general i a la branca jubilació.

i) Les persones assegurades voluntàries a la branca general.”

Article 87

Es modifica l'article 220 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 220. *Orfes de pare i mare i altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones menors d'edat la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat per decisió judicial o administrativa.
2. El Govern està obligat a sol·licitar l'afiliació d'aquestes persones a la seguretat social d'acord amb els articles 25 i següents.
3. El Govern està obligat a comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació d'aquestes persones perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb els articles 33 i següents.
4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data de la resolució ferma, judicial o administrativa, que confia la tutela o la guarda a l'Estat d'acord amb la normativa aplicable en matèria de menors i organismes tutelars.
5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què es dicta una resolució ferma, judicial o administrativa, que deixa sense efecte o revoca la tutela o la guarda de la persona menor d'edat a càrrec de l'Estat o fins que la persona assoleix la majoria d'edat.
6. El Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha de fer el pagament de la totalitat de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
7. La base de cotització correspon al salari mínim oficial mensual.
8. L'obligació de cotitzar només fa referència a la cotització corresponent a la branca general. El percentatge de cotització és del 10%.
9. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament segons el règim regulat d'acord amb els articles 132 i següents.”

Article 88

Es modifica l'article 221 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 221. *Persones internades en establiments penitenciaris*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones internades en establiments penitenciaris radicats al Principat d'Andorra, en règim de presó provisional o per complir sentència ferma.
2. El Govern està obligat a sol·licitar l'afiliació d'aquestes persones a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.
3. El Govern està obligat a comunicar l'inici o el cessament de la situació d'aquestes persones perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.
4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data d'internament efectiu en un centre penitenciar com a mesura de caràcter provisional o per complir una pena de privació de llibertat.
5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què la persona internada és posada en llibertat.
6. El Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha de satisfer el pagament de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
7. La base de cotització correspon al salari mínim oficial mensual.
8. L'obligació de cotitzar fa referència a la branca general. El percentatge de cotització és del 10%.
9. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament segons el règim regulat d'acord amb els articles 132 i següents.
10. Quan aquestes persones treballen com a persones assalariades tenen dret a totes les prestacions de la branca general.

En aquest cas, la cotització es regeix pel sistema general de les persones treballadores assalariades amb les particularitats següents:

- a) Si la prestació de serveis té lloc dins de l'establiment penitenciar, el Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha d'assumir el pagament de la part patronal de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, inclosa la branca de jubilació, i reté i ingressa la part assalariada de la remuneració a la persona assegurada. La base de cotització correspon al salari efectivament convingut.
- b) Si la prestació de serveis té lloc fora de l'establiment penitenciar, i el salari que percep aquesta persona és inferior al salari mínim oficial

mensual, el Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha d'assumir el pagament de la part de la cotització, a la branca general i a la branca jubilació, fins a aquest salari mínim mensual.”

Article 89

Es modifica l'article 222 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 222. *Persones amb discapacitat*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones amb discapacitat subjectes a l'àmbit d'aplicació de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat.
2. A aquestes persones se'ls aplica la normativa general que preveu aquesta Llei excepte en tot allò previst en la legislació que regula els drets de les persones amb discapacitat.”

Article 90

Se suprimeix l'article 223 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 91

Es modifica l'article 223 ter de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 223 ter. *Persones assegurades voluntàries a la branca general i a la branca jubilació*

1. Les persones que no estan obligades a cotitzar per qualsevol altre motiu, que siguin residents a Andorra i, ensems, que hagin complert cinquanta anys i hagin cotitzat a Andorra un mínim de cent vuitanta mensualitats, es poden acollir al règim especial previst en aquest article.
2. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament, llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients, de reversió i de jubilació, d'acord amb el que es regula en aquesta Llei, sempre que estiguin al corrent de pagament de les seves cotitzacions.
3. Aquestes persones han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents. Així mateix, han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.
4. La base de cotització correspon al salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades de l'any natural immediatament anterior. El percentatge de cotització és el que preveuen els articles 101 i 104.

5. L'obligació de cotitzar correspon a les persones assegurades en aquest règim especial.

6. Les persones que estiguin cotitzant en aquest règim especial i que deixin de cotitzar com a assegurats directes a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, no poden tornar a demanar l'alta en aquest règim fins que no hagin transcorregut almenys vint-i-quatre mesos.”

Article 92

S'afegeix l'article 223 quater a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

“Article 223 quater. *Persones assegurades voluntàries a la branca general*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones que s'hagin beneficiat d'un capital de jubilació, sempre que no es trobin subjectes a cap altre règim, que acreditin haver residit a Andorra durant els deu anys immediatament anteriors a l'afiliació al règim especial i mentre mantinguin aquesta residència.

També poden incloure-s'hi les persones majors d'edat que podrien ser assegurades indirectes de les persones indicades al paràgraf precedent.

2. Aquestes persones han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.

3. Aquestes persones han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.

4. La cotització en aquest règim especial només dóna dret a gaudir de les prestacions de reembossament (llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients), amb les particularitats següents:

a) L'obligació de cotitzar a la branca general, que han d'assumir elles mateixes. El percentatge de cotització és del 10%.

b) La base de cotització correspon al salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

c) Les prestacions de reembossament es cobreixen a comptar del primer dia de la data de sol·licitud registrada a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

d) Per tenir dret a les prestacions la persona assegurada ha d'estar al corrent de les cotitzacions.

5. Les persones assegurades en aquest règim especial només poden donar dret a l'afiliació de persones assegurades indirectes menors d'edat.”

Article 93

Es modifica l'article 224 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 224. *Persones assalariades que cobren una retribució inferior al salari mínim i són assegurades indirectes*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones assalariades a temps parcial amb un salari global mensual inferior al salari mínim mensual oficial que són assegurades indirectes.

2. Es beneficien del sistema de seguretat social com qualsevol persona assalariada, sense necessitat de complementar la seva cotització d'acord amb el sistema regulat a l'article 99.

3. La base de càlcul aplicable a les diverses prestacions té en compte el salari realment percebut.

4. Aquestes persones tenen dret a gaudir de la prestació de jubilació segons el règim regulat d'acord amb els articles 194 i següents, amb les particularitats següents:

a) A més de la cotització per a la jubilació que es fa amb motiu del contracte de treball, poden assumir elles mateixes el pagament d'un complement de cotització a la branca de jubilació.

b) La base de cotització d'aquest complement correspon al salari mínim oficial mensual.

c) Els períodes cotitzats mentre la persona es troba dins d'aquest règim especial no computen per tenir dret al complement no contributiu de les pensions de viduïtat vitalícies regulat a l'article 184.”

Article 94

Es modifica l'article 225 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 225. *Persones prejubilades*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones que tenen cinquanta anys o més; que continuen vinculades a l'empresa, entitat o administració pública per la qual han prestat serveis, sense realitzar cap tipus de prestació de serveis ni rebre cap tipus de retribució en concepte de salari, i que cobren una quantitat fixa periòdica en concepte de prejubilació.

2. Les empreses han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.

3. Les empreses han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.

4. La base de cotització, tant per a la branca general com per a la branca de jubilació, està constituïda per la quantitat fixa periòdica percebuda en concepte de prejubilació. Quan la persona prejubilada percep una quantitat fixa periòdica inferior al salari mínim mensual oficial i no és assegurada indirecta, ha de complementar la cotització a la branca general fins a una quantitat equivalent a aquest salari mínim.

No ha de complementar la cotització si, de conformitat a l'epígraf 7, percep un salari que, sumat a la pensió de prejubilació, supera el salari mínim mensual oficial.

5. Els percentatges de cotització són els regulats als articles 100 i 103.

6. Aquestes persones tenen dret a la prestació de reembossament i a la pensió de jubilació.

7. La inclusió en aquest règim és compatible amb la realització de qualsevol activitat, ja sigui assalariada o per compte propi, així com a la percepció de qualsevol tipus de prestació o pensió econòmica. En aquests casos l'assegurat ha de cotitzar també per l'activitat que realitzi o la prestació o pensió que rebi d'acord amb les normes generals.

8. Aquesta regulació s'aplica sense perjudici de l'aplicació dels règims específics regulats en altres lleis.”

Article 95

Es modifica l'article 238 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 238. *Faltes lleus*

1. Són faltes lleus dels empresaris:

- a) Presentar les altes i les baixes dels seus assalariats fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.
- b) Presentar les declaracions d'accident laboral fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.
- c) No retenir els imports que correspon deduir del salari de la persona treballadora en concepte de cotització de la part assalariada.

2. Són faltes lleus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

- a) Presentar les altes i les baixes mèdiques per al treball fora de termini, sense que hi hagi un motiu justificat.
- b) Presentar les declaracions d'accident laboral fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.
- c) No presentar-se a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat.
- d) No comunicar en el moment en què es produeixin, excepte causa justificada, les situacions

determinants de suspensió o extinció d'una prestació.

3. Són faltes lleus de les persones assalariades, de les persones sol·licitants de prestacions i de les persones beneficiàries de prestacions:

a) No presentar-se a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat.

b) Presentar les altes i les baixes mèdiques per al treball fora de termini, sense que hi hagi un motiu justificat.

c) No comunicar en el moment en què es produeixin, excepte causa justificada, les situacions determinants de suspensió o extinció d'una prestació.

4. És falta lleu dels prestadors de serveis de salut:

a) No col·laborar amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social.”

Article 96

Es modifica l'article 239 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 239. *Faltes greus*

1. Són faltes greus dels empresaris:

a) Afiliar, donar d'alta o de baixa una persona com a assalariada quan no existeix cap motiu que ho justifiqui.

b) Presentar el full de cotització amb retard si aquest retard és superior a un mes i inferior a tres mesos.

c) Presentar una declaració falsa d'accident laboral o no presentar-la quan hi ha obligació de fer-ho.

d) Efectuar actes que tinguin per finalitat recuperar de la persona assalariada la totalitat o una part de la cotització empresarial, encara que hi estigui d'acord.

e) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica perquè una tercera persona obtingui qualsevol prestació de la seguretat social.

f) No conservar, durant cinc anys, els registres i suports informàtics que contenen les dades que acreditin el compliment de les obligacions en matèria d'afiliació, altes, baixes i la resta d'incidències en matèria de seguretat social.

2. Són faltes greus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

a) Afiliar-se, donar-se d'alta o de baixa quan no hi hagi cap motiu que ho justifiqui.

b) Presentar una declaració falsa d'accident laboral.

c) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica per obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

d) Col·laborar en les conductes portades a terme per les persones prestadores de serveis que siguin qualificades com a faltes greus o molt greus.

e) No col·laborar amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social o obstruir la tasca d'aquest servei.

3. Són faltes greus de les persones assalariades, de les persones beneficiàries i de les persones sol·licitants de prestacions:

a) Col·laborar en les conductes portades a terme per l'empresa o per les persones prestadores de serveis que siguin qualificades com a faltes greus o molt greus.

b) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica per obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

4. Són faltes greus dels prestadors de serveis de salut:

a) Obstruir la tasca de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social.

b) Prescriure períodes de baixa sense respectar el que prevegi el reglament a què es refereix l'article 145.

c) Sense perjudici de poder fer constar una data anterior com a inici del fet causant, emetre certificats mèdics amb data retroactiva.

d) Vendre productes obsolets o productes sense garantia de devolució o de reparació.

e) Incomplir, de forma greu o reiterada, les obligacions o les prohibicions recollides en el conveni signat amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social relatives al compliment dels requisits exigits per a la prestació de determinats serveis, dels objectius de qualitat assistencial o de racionalització de la despesa sanitària.”

Article 97

Es modifica l'article 240 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 240. *Faltes molt greus*

1. Són faltes molt greus dels empresaris:

a) Incomplir el deure d'afiliar o donar d'alta a la seguretat social una persona assalariada dins dels terminis legals regulats en aquesta Llei.

b) Declarar una data falsa de contractació amb la finalitat d'eludir qualsevol responsabilitat.

c) Presentar el full de cotització amb retard, si aquest retard és superior a tres mesos.

d) Fer constar de manera intencional dades falses en les cotitzacions.

e) Retenir, sense ingressar a la seguretat social, els imports deduïts del salari de la persona treballadora en concepte de cotització de la part assalariada.

f) Deduir quantitats del salari en concepte de cotització de la part assalariada a la seguretat social superiors a les que corresponen legalment.

g) Donar ocupació a una persona treballadora mentre es trobi en període de baixa per incapacitat temporal per al treball, per maternitat, per paternitat o per risc durant l'embaràs.

h) Incrementar indegudament la base de cotització de la persona treballadora per provocar un augment de les prestacions que li pertocuin.

2. Són faltes molt greus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

a) Percebre l'abonament de les despeses derivades de les prestacions de reembossament sense que s'hagin portat a terme els actes sanitaris corresponents a aquestes despeses.

b) Actuar fraudulentament amb la finalitat d'obtenir prestacions indegudes o superiors a les que li pertocuin o perllongar de manera indeguda el seu gaudiment.

c) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.

3. Són faltes molt greus de les persones assalariades, de les persones sol·licitants de prestacions i de les persones beneficiàries de prestacions:

a) Percebre l'abonament de les despeses derivades de les prestacions de reembossament sense que s'hagin portat a terme els actes sanitaris corresponents a aquestes despeses.

b) Actuar fraudulentament amb la finalitat d'obtenir prestacions indegudes o superiors a les que els pertocuin o perllongar-ne el gaudiment de manera indeguda.

c) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.

4. Són faltes molt greus dels prestadors de serveis de salut:

a) Facturar i/o declarar actes mèdics no realitzats.

b) Cobrar honoraris superiors a les tarifes acordades per la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

c) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica per obtenir o fer obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

d) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.”

Article 98

Es modifica l'article 244 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 244. *Reincidència*

1. A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per “reincidència” el fet que en el moment de cometre una infracció existeixi una resolució ferma per una altra infracció de la mateixa o de més gravetat, o per dos o més infraccions de menys gravetat, comeses durant el període de dos anys immediatament anteriors a la comissió de la infracció actual.

2. En cas de reincidència s'imposa la sanció a partir de la seva meitat superior.”

Article 99

Es modifica l'article 245 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 245. *Tipus*

Les infraccions tipificades en aquesta Llei se sancionen:

a) Les lleus, amb advertència o multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre vint-i-cinc i cinquanta punts.

b) Les greus, amb multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre cinquanta-un i cinc-cents punts.

c) Les molt greus, amb multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre cinc-cents un i vint mil punts.”

Article 100

Es modifica l'article 246 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 246. *Sancions accessòries*

1. La comissió d'aquestes conductes concretes suposa, a més de la sanció que correspongui d'acord amb els tipus regulats a l'article anterior, les sancions accessòries previstes en els apartats següents.

2. L'omissió del deure d'afiliar o de donar d'alta a la seguretat social una persona assalariada comporta el reembossament per part de l'empresari a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de totes les

prestacions satisfetes a la persona treballadora per causes produïdes durant el període en què s'han omès aquestes obligacions.

3. La recepció de prestacions com a conseqüència de fets constitutius d'infracció comporta l'obligació de retornar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social l'import de les prestacions percebudes indegudament.

D'aquesta obligació, en són responsables de forma solidària amb la persona que ha rebut les prestacions totes les persones, físiques o jurídiques o comunitats de béns, inclosos els prestadors de salut, que han estat declarades responsables de forma expressa.

4. La comissió d'infraccions greus i molt greus per prestadors de serveis pot comportar la desconvenció amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social per un termini de tres mesos a deu anys depenent de la gravetat i de la reincidència en la infracció comesa.”

Article 101

Es modifica l'article 247 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 247. *Prescripció de les sancions*

1. Les sancions imposades per infraccions lleus prescriuen al cap de dos anys; les imposades per infraccions greus, al cap de tres anys, i les imposades per infraccions molt greus, al cap de cinc anys.

2. El termini de prescripció es computa a partir de la data en què les sancions han esdevingut fermes.”

Article 102

Es modifica l'article 257 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 257. *Resolucions del Consell d'Administració*

1. Contra les resolucions expresses o tàcites del Consell d'Administració es pot interposar recurs en el termini de tretze dies hàbils davant la jurisdicció administrativa d'acord amb el procediment vigent.

2. En els recursos administratius que tinguin per objecte la valoració de l'estat de salut de la persona assegurada, el Consell d'Administració, abans de resoldre, pot demanar un informe mèdic a través del servei de medicina legal i forense que ha de ser elaborat per un facultatiu especialista sense cap vinculació amb les parts.

Aquest informe serà preceptiu quan el sol·liciti la persona assegurada en el seu recurs.

Les despeses d'emissió del dit informe mèdic són a càrrec de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, llevat que el demani la persona recurrent; en aquest

cas, aquesta persona n'ha de satisfer una tercera part del cost.”

Article 103

Se suprimeix la disposició addicional setena de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Disposició transitòria primera

1. Les prestacions de la seguretat social atorgades abans del moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei, sempre que tinguin una continuïtat després del canvi legislatiu, es regulen per la legislació en vigor en el moment de produir-se el fet causant, llevat que la nova legislació sigui més favorable i després de petició de l'assegurat en un termini no superior a un any.

2. La persona assegurada beneficiària d'una prestació d'invalidesa en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei en segueix percebent l'import d'acord amb la llei aplicable en el moment de la seva concessió, sense perjudici que l'actualització periòdica de la prestació es faci de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.

També s'aplica aquesta Llei si és més favorable a la persona assegurada i aquesta persona així ho sol·licita en el termini previst a l'apartat 1 anterior, o a partir del moment en què es constati un canvi en la patologia de la persona assegurada. En aquest darrer cas, però, l'import de la nova pensió no pot ser inferior a la pensió que rebia si es produeix un empitjorament de la patologia, sense tenir en compte la cotització que genera la pensió.

Disposició transitòria segona

Les sol·licituds de prestacions del règim de la seguretat social formulades abans de l'entrada en vigor de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, o de qualsevol de les seves modificacions, es regulen per la legislació vigent en el moment de formular la sol·licitud, excepte que la persona beneficiària consideri que la nova legislació és més favorable i en sol·liciti l'aplicació en un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor.

Disposició transitòria tercera

Els períodes en què un assegurat hagi percebut pensions d'invalidesa i prestacions d'incapacitat temporal atorgades abans de l'1 de novembre del 2009 s'assimilen a períodes cotitzats a la branca general, a l'efecte de generar drets de pensió d'orfenesa i viduïtat, així com a l'efecte de calcular les pensions previstes a l'article 186.

Disposició transitòria quarta

Durant els cinc anys següents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tindran dret al capital per jubilació previst a l'article 197.1, si han complert l'edat

indicada a l'article 195.1, les persones assegurades que acreditin una cotització a la branca jubilació d'almenys dotze mesos.

Disposició transitòria cinquena

Les persones que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei estaven afiliades al règim especial de l'article 223 poden passar al règim especial de l'article 223 ter encara que no compleixin el requisit de cotització dels cent vuitanta mesos ni hagin complert cinquanta anys.

Disposició transitòria sisena

1. Per als assegurats que causin dret a la pensió de jubilació entre la data d'entrada en vigor de la Llei i el 31 de desembre del 2018, l'import de la pensió de jubilació, regulat a l'article 200, es calcula aplicant els valors de coeficients reductors següents:

$CR1=0,9735$; $CR2=0,875$; $CR3=0,75$

2. Per als assegurats que causin dret a la pensió de jubilació entre l'1 de gener del 2019 i el 31 de desembre del 2023, l'import de la pensió de jubilació, regulat a l'article 200, es calcula aplicant els valors de coeficients reductors següents:

$CR1=0,875$; $CR2=0,75$; $CR3=0,625$

Disposició addicional primera

Les persones assegurades que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei percebin l'increment de la pensió de jubilació per raó de l'edat del cònjuge, com estava regulat a l'article 206, poden mantenir-lo mentre mantinguin la convivència.

Disposició addicional segona

Els articles d'aquesta llei que modifiquen el capítol tercer, títol I, del llibre segon de la llei 17/2008, que regulen les eleccions al Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, tenen rang de llei qualificada. La resta dels preceptes d'aquesta llei tenen rang de llei ordinària, sense estar sotmesos a les limitacions dels articles 57.3 i 60.2 de la Constitució.

Disposició final primera

La Caixa Andorrana de Seguretat Social queda facultada per ampliar els crèdits pressupostaris necessaris per dotar-se dels mitjans que requereixi l'aplicació de la darrera modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, durant el primer any des de la data de publicació d'aquesta darrera modificació.

Disposició final segona

S'encomana al Govern l'elaboració del text refós de l'articulat de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb totes les modificacions i addicions aportades per la Llei 25/2011, del 29 de desembre; per la Llei 9/2013, del 23 de maig, i per

aquesta Llei. El text refós ha d'estar aprovat i publicat en un termini no superior a tres mesos.

Disposició final tercera

Aquesta Llei entra en vigor el primer dia del mes següent al termini de sis mesos de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.1 Preguntes

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 16 de juliol del 2013, ha examinat les preguntes amb resposta escrita del Govern presentades pel M. I. Sr. David Rios Rius, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 10 de juliol del 2013, relatives a **l'anunci que la pàgina web de la CASS ha permès l'accés lliure a dades confidencials** i d'acord amb els articles 18 i 129 del Reglament del Consell General ha acordat admetre-les a tràmit i ordenar la seva publicació, (Reg. Núm. 540).

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 16 de juliol del 2013

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Molt Il·lustre Senyor,

El sotasignat, David Rios Rius, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, d'acord amb el que disposen els articles 129 i següents del Reglament del Consell General, formulo les preguntes següents perquè, en el millor termini, el Govern presenti, per escrit, les respostes corresponents.

Preguntes que es formulen en referència a l'anunci que la pàgina web de la CASS ha permès l'accés lliure a dades confidencials

Motivació

El 10 de juliol de 2013 s'ha fet públic que durant uns dies la pàgina web de la CASS ha permès l'accés a dades confidencials dels afiliats teòricament protegides sense necessitat que les persones que hi accedien haguessin d'introduir el mot de pas. Vista la greu situació que s'ha pogut produir i per esclarir aquesta informació es pregunta:

1. Quines dades personals teòricament protegides han estat exposades a la pàgina web de la CASS sense necessitat d'identificació per mot de pas?

2. Durant quan de temps han estat exposades les dades anteriorment mencionades i quines van ser les dates en què les dades van estar exposades?

3. Quantes consultes a aquestes dades s'han produït? Quants usuaris han tingut accés a aquestes dades?

4. Pot assegurar la CASS que no s'ha produït un robatori de dades confidencials a causa d'aquesta situació a la seva pàgina web?

5. Quina garantia pot oferir la CASS als seus afiliats que les persones que han accedit a les dades confidencials no en poden fer un ús malintencionat?

6. Quina ha estat la causa que ha permès la possibilitat d'accedir a les dades personals protegides sense necessitat de mot de pas?

7. Està govern disposat a exigir responsabilitats als responsables d'aquesta greu situació?

Preguntes que hauran de ser respostes, per escrit, en el termini establert reglamentàriament.

Andorra la Vella, 10 de juliol de 2013

David Rios Rius
President del Grup Parlamentari Socialdemòcrata

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877